

ÉLETTÜNK

XXII. évf. 6. szám (22. Jahrg. Nr. 6.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1990. június.

FRANK MIKLÓS:

Szél?... Tűz?... Galamb?

— GONDOLATOK A PÜNKÖSDI SZENTLÉLEKRŐL —

Fiatalkoromban egy kétértelmű elemi iskolában tanítottam hittant. Szívesen emlékszem vissza azokra az évekre, még a sikertelenségekre is: az ember azokból tanulhat. Egy alkalommal éppen a kisebbeknek próbáltam megmagyarázni, kicsoda-micsoda a Szentlélek s ebből a célból galambot rajzoltam a táblára. Még be sem fejeztem a mester-művet, az egyik lurkó megszólal: „Nini, varjú!” — Mondanom sem kell, ez a spontán megjegyzés úgy hatott rám, mint a hideg zuhany. Nemcsak a rajzból kaptam ilyenformán elégtelent. Megértettem azt is, milyen hihetetlenül nehéz természetföldi valóságokat a rendelkezésünkre álló fogalmak, képek segítségével elérhetővé tenni. Mert végelemzésben ez minden hitoktató, prédikátor feladata, ezt kísérelte meg a biblia valamennyi nagy egyénisége Mózesről Jézusig s az apostolokig.

A Szentlélek a küönösen nehezen magyarázható fogalmak közé tartozik. Nem véletlen, hogy a biblikus szóhasználat annyi képpel igyekszik megközelíteni. Már maga a Lélek elnevezése — kép: a lélekzés a kiindulópont, vagyis az ember egyik alapvető életmegnyilvánulása. Aki lélekzik, az él — aki megszűnt lélegezni, meghalt. A Szentlélek tehát az isteni élet kinyilvánulása, a „principium vitale” az életelv Istenben. De bennünk is: a Szentlélek, a bennünk élő, bennünk lélegző Isten.

De a „lélek” fogalma azt is kifejezi, hogy nem látható, nem fogható, nem tapintható, nem tartozik az anyagi világhoz és mégis jelen van, éppoly valóság, sőt az anyagi világ léte tőle függ. Nagyon mélyértelműek erre vonatkozóan az Ószövetségben használt kifejezések. A „ru'ah Jahweh” — Jahweh lehellete, szelleme, mely a Teremtés előtt a vizek felett lebeg, bámulatos élesen fejezi ki, hogy az alkotó életelv, az Isten szelleme, fölülte áll az anyagnak és csak amikor a teremtő „Legyen...” révén azt átjárja, lesz a formátlan, organizálatlan anyagi életelvből, a vízből a sokszínű és formájú világmindenség.

Hogy az Ószövetségi ember, akinek

A TARTALOMBÓL:

- PÜSPÖKÖT KÉRNEK A SZLOVÁKIAI MAGYAROK
- A POZSONYI SZENTMISE
- KERESZTÉNY FELELŐSSÉGÜNK A MAGYARSÁGÉRT. A 4. MAGYAR ÖKUMÉNIKUS TALÁLKOZÓ
- PÜSPÖKSZENTELÉSEK ERDÉLYBEN: NAGYVÁRAD, TEMESVÁR, CSIK-SOMLYÓ, SZATMÁRNEMETI
- KEVÉS ERKÖLCS — TÖBB HASZON: EGY KÖZVÉLEMÉNYKUTATÁS LEJÁRÓ EREDMÉNYE
- NÉMET SAJTÓHANGOK A KASTLI MAGYAR GIMNÁZIUMRÓL

számára az Isten gyakran a félelmetes, büntető Törvényőr képében nyilatkozik meg, az Istennek nemcsak ezt az oldalát ismerte, arra bizonyosság, hogy a pusztában a 40 éves vándorlás alatt Isten tüzes felhőként ereszkedett Izrael fiainak táborára fölé — a felhő is Isten szellemi valóságát, de egyben biztató, megnyugtató oltalmát fejezi ki. És hadd olvassam fel egyik kedvenc ószövetségi szövegemet a Királyok első könyvéből: Illés próféta az Úr parancsára felmegy a hegyre, hogy találkozzék vele. „S lám — olvassuk — az Úr elvonult arra. Hegyeket tépő, sziklákat sodró, hatalmas szélvész haladt az Úr előtt, de az Úr nem volt a szélviharban. A szélvésznek földrengés lépett a nyomába, de az Úr nem volt a földrengésben. A földrengés után tűz következett, de az Úr nem volt a tűzben. A tüzet enyhe szellő kísérte. Amikor Illés észrevette, befodta arcát köntösével”. Az enyhe szellő az Isten jelképe, a csendes, megfoghatatlan, felüldítő, andalító szellő. Az Istené, aki nem megfélemlíteni, hanem magához vonzani akar. Ezért nem lep meg bennünket, amikor a pünkösdi események leírásakor az Újszövetség a Szentlélek eljövételét a szél zúgásával kapcsolja össze. A Teremtő Lélek száll le az Apostolokra jelezve az új teremtés kezdetét: mint az első teremtésnél a vizek felett lebegő isteni Lélek, úgy most a keresztség vizét átható Lélek formál új létet, új világot, az Egyházat. „Aki nem születik újjá vízből és Szentlélekből — mondta Jézus Nikodémusnak — nem mehet be Isten országába”.

Isten jelenlétének egy másik jele az Ószövetségben a tűz. Gondoljunk az égő csipkebokorra, a már említett tüzes felhőre, vagy akár az égből lecsapó tűzre, mely megemészti Illés próféta oltárán az áldozatot. A tűz egyszerre világít a sötétségben, melengtet a hidegben. És tisztít — leperzseli a salakot. A tűz elemi erő, az ellenállhatatlan lelkesedés jelképe és a mindent legyőző szereteté. — Az Ószövetség szóhasználatában az Újszövetségben kapja meg teljes értelmét. A Szentlélek tüzes nyelvek alakjában száll le az Apostolokra. A félnék, ajtót magukra záró tanítványok ennek a tűznek a fényénél és melegénél erőre kapnak: leperzselődik róluk az emberi gyengeség, bizonytalanság salakja, a Lélek tüze átjárja őket és már szűk nekik a terem, ki kell lépniük a világ elé és hirdetni minden teremtménynek a Megváltást Jézus Krisztusban.

És végül a Szentlélek jelképe — mint már bevezetőben mondtuk — a galamb. A Jordánban János bűnbánati keresztségének magát alávető Jézus feje felett megjelenik a Szentlélek galamb képében, miközben hang hallatszik a mennyből: „Ez az én kedves Fiam...” Miért éppen galamb? Az Ószövetségben a víz-

özön után a galamb az olajággal a béke, a kiengesztelődés szimbóluma. A zsidók a törvény előírása szerint az elsőszülött születésekor egy pár galambot áldoztak az Úrnak. — A galamb, mint madár, ugyancsak az anyag nehézségét, tehetetlenségét legyőző Lélek felsőbbségét akarja kifejezésre juttatni. Azután a békét, mely Istent és embert egybeköt, a szeretetet, a szelidséget — ahogy Isten Lelke az emberhez közeledik. És mégis, mindez — a különféle jelképek mondani- valójának gazdagsága — nem képes az Isten Lelkének valóságát oly közel hozni szívünkhöz, lelkünkhöz, értelmünkhöz, hogy elragadtatottan köszönjük meg a Szentlélek eljövételét. A harmadik isteni személy legtöbbünk számára az elfelejtett Isten maradt. Tudjuk, hogy amikor megkeresztelték bennünket vízből és Szentlélekből születünk újjá. Tudjuk, hogy a bérálás alakított belőlünk felelős felnőtt keresztényeket, akik megkapták és tudatosan átvették küldetésüket: kilátni a világ elé és tanúságot tenni Jézus Krisztusról. Lehet, hogy úgy vagyunk vele, mint a levegővel, melyet belélegzünk — annyira természetes, hogy észre se vesszük. Vagy mint a nap fényével, a világgal: ki csodálkoznék rajta, hogy nappal világos van? Vagy úgy vagyunk vele, mint a fűtéssel télen: csak akkor vesszük észre, ha nem működik. Élet, fény, melegség, jószág, béke, szeretet — ez az Isten Lelke. Nem lenne jó néha gondolni rá? És hálát adni, hogy van? és kérni, hogy mindig legyen? Sine tuo nomine nihil est in homine... „Ihletted ha fényt nem ad, emberszívben ellohad, minden erő, minden ép” — imádkozza az egyház az ünnepi mise szekvenciájában. Gondoljunk az Isten bennünk élő éltető Lelkére máskor is, ne csak Pünkösdkor. Gondoljunk rá ebben a lélek-telen, sőt lelketlen világban, mely csak akkor találhat újra magára, ha előbb visszatalál a Lélekhez, amelyet oly eredményesen sikerült száműznie. De, ha ezt felismertük, ha világosan látjuk, hogy hol áll és merre tart az emberiség és vele a mi magyar társadalmunk, akkor nem maradhatunk többé nyugton a mi kis keresztény gettónkban, amelybe belekényszerítettek bennünket. A Lélek ajándéka, amelyben részünk van, éget: nem hagyta az apostolokat se, hogy továbbra is félnéken bezárkózzanak az Utolsó vacsora termébe, hanem hajtotta őket ki a világ elé, hogy tanúságot tegyenek Jézus Krisztusról.

Lehet, hogy ezekben a napokban fontos döntések születnek az ország jövőjére vonatkozólag. De az igazán fontos döntéseknek bennünk kell megszületniük. A Szentlélek, aki megújítja a föld színét, arra hív bennünket, hogy egy új világnak építőmunkásai legyünk... Nos, mire várunk még? ■

Vasárnapi gondolatok

ÜRNAPJA — AZ ÚR TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK ÜNNEPÉRE

(június 14)

Jézus így szólt a néphez: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki ebből a kenyérből eszik, örökké él.” (Jn 6,51)

„Élő” alatt a kor embere kifogyhatatlant, „újra töltődőt” értett. Az „élő víz” olyan patak vize volt, amely folyt, nem fogyott el, akármennyit is merítettek belőle. S főleg, ha a nyári szárazság idején sem apadt el vize. Jézus az „élő víz” szóttestvérehez, az „élő kenyérhez” hasonlítja önmagát. Természetesen, nem (olcsó ügyességgént alkalmazott) „varázslói tevékenységet” értett ezen...

Az „égből alászállott” - meghatározás az akkor mindenki által ismert *manna* hoz kapcsolódott, könnyebb érthetőség végett. A *mannát* is, *Őt* is Isten küldte, a „kenyér” tehát az égből származik. E valóságban kételkedni nem szabad — Isten tetteiben kételkedni az ember. Abony Isten a *mannával* táplálta *éhező* népét, úgy fogja táplálni *Jézus* *lábba* *éhező* népet a *lábba* *éhező* népet. Fogvatkozás nélkül.

E kenyér táplál tehát az örök életbe és boldogságba való átmenetig...

Jézus súlyt helyez annak hangsúlyozására, hogy nem földi értelemben érthető és értendő kenyérről van szó, hanem a hit értésével válik ez a lélek és (örök) élet kenyérévé.

A 11. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (június 17)

„... Jézus egy alkalommal látta a tömeget, szívből megsajnálta az embereket, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok: elcsigáztak és kimerültek.” (Mt 9,36)

Jézus minden tetteivel azt akarta megmutatni: milyen az Isten hozzánk, emberekhez, hogyan reagál tetteinkre, szenvedésünkre, helyzetünkre... Ez esetben: az Isten felé való vezetés hiányára, s ennek következtében a lelki-testi elcsigáztottságra és kimerültségre.

Isten soha nem a tömeget látja — velünk ellentétben — hanem az embert, az Ő gyermekét. Különösen a — valamilyen — szükségben szenvedőt.

Szívből jövő sajnálkozása segítségre indítja az Istent Jézusban. Csak mi várunk gyakorta másfajta segítséget Tőle...

Jóllehet Isten csak egy van, nekünk mégis nehezünkre esik Őt a „tömegben” látnunk. Hitünk „szeme” lehet rövidlátó, elhomályosított...? Vagy más ok játszik közre?

(Folytatás a 2. oldalon.)

A marosvásárhelyi véres események margójára

Az ember fekszik a földön, alig mozdul, nem így az a négy-öt, látszólag ugyanahhoz a fajhoz tartozó lény — tehát a látszat szerint embernek kell mondjuk őket is — akik kezükben hatalmas botokat szorongatva hajlonganak fölé. Verik. Ütik a mozdulni alig bíró ember arcát, rugdalják a testét a legérzékenyebb pontokon. — Bámulum a képernyőt, ülök az ágy szélén összegörnyedve, összeszorult gyomorral, mintha egy rúgás engem is ért volna. Pedig amit látok, 600 kilométernyire innen történik. Marosvásárhelyen — legalábbis a földön vérben fekvő is tovább ütlegelt ember szerint. Az öt verők határozottan cáfolják ezt, érveiknek hatalmas bunkókkal adnak még nagyobb nyomatékot, mert hogy a helyszín nem Marosvásárhely — hanem Tirgu Mures.

Kinek van igaza? Aki véresre vagy akár holtra veri a másikat? A televízióban láttott események helyszínén mintha ez utóbbi válasz felé hajlanának. Az igazságkeresés lám, milyen szenvedélyes tud lenni. Sokan aggódnak korunkban az ember elközömbösödése miatt: ezen a tájon ettől nem kell tartani. Pedig szeretnék kicsit ettől tartani inkább (ilyen az ember: mindig mástól szeretne félni, mint amitől éppen kell és lehet). Itt szó sincs közönyről,

OLVASÓINK

ÉS LELKESZEINK FIGYELMÉBE!
A KÖVETKEZŐ NYÁRI KETTŐS
SZÁMUNK JÚLIUS ELEJÉN JELENIK
MEG. KIADÓHIVATAL

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS SZÜLETÉSÉNEK ÜNNEPÉRE (vasárnap, június 24)

„Elérkezett Erzsébet szülésének ideje. Fiúgyermeket szült. Amikor szomszédai és rokoni meghallották: milyen irgalmas volt hozzá az Úr, együtt örültek vele.” (Lk 1,57)

Házasságuk napja előtt is, de azóta is bosszú évtizedeken keresztül könyörgött Erzsébet Istenhez: áldja meg gyermekkel házasságukat. A gyermektelenség — meddőségnek nevezték — a hagyomány szerint Isten büntetése volt: kizáródtak a várt Messiást világra hozók köréből. E súlyos keresztet hordozta férjével, Zakariással együtt. Meny nyiben áldás még számunkra a gyermek — vagy keresztet, tebertételt jelent?

Zakariás öreg napjaiban is még szolgált a jeruzsálemi templomban, s az angyal tudatta vele az Isten akaratából származó csodát: gyermekük fog születni. Az évtizedes bánkódás mindketőjük — egyenlőre — csendes örömevé változott. Az Isten kegyelmében történő és abból származó örömdést is meg kell tanulnunk — ha méltók vagyunk rá.

Erzsébet megszülte gyermekét, Jánost, a későbbi Keresztelőt. Csendes örömeük nyilvánosságra jutott: szomszédai és rokoni felismerték az isteni csodát. Tudták örömmel fogadni Isten művét...

A 13. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (július 1.)

„Aki jobban szereti fiát, vagy lányát, mint engem, nem méltó hozzám.” (Mt 10,37)

Jézus csak látszólag sarkítja ki a dolgot: az Isten és gyermek közti választás nem történik meg minden nap. Nem is kell gyermekeinket árvaházba adni, vagy másként eltaszítani. A szavak ilyenfajta értelmezése teljesen helytelen lenne — éppenséggel súlyos bűn. Isten

akár földrajzi nevek fölött képesek szenvedélyes vitákra — valószínűleg nem is csupán geográfusok. Legszívesebben segítenék nekik, belekiabálnám a képernyőbe: én tudom, hogy nincs értelme a vitának, az érvelés módjáról nem is beszélve, hiszen Marosvásárhely és Tirgu Mures ugyanaz. Alig egy hónapja jártam ott legutóbb, én már csak tudom! Az ott élők közül sokan mégse tudnák?

Ki a felelős a történetekért? Ki felejtette el, hogy ezt a várost sok más várossal együtt (már régóta és reméljük még sokáig) mindkét név joggal megilleti? Akit vernek, vagy akik verik őt? Mit akarnak kiverni a földön fekvő ember fejéből? Hiszen ha az övéből az agyvelővel együtt talán sikerül is kiverniük azt, hogy Marosvásárhely; az enyémbe és a mienkbe viszont úgy verik bele, hogy talán éppen ettől kezdjük elfelejteni Tirgu Murest.

Minden hitemre szükség van ahhoz, hogy embernek tudjam tekinteni a bunkóval ütlegelőket, hogy eltorzult vonásaikban föl ismerjem valahol nagyon mélyen a Teremtő arcát. Majdnem reménytelen vállalkozás ez sajnos számomra. Alig-alig bírom embernek tekinteni azt, aki veri az embert — fajra, nemzetiségre, felekezetre és pártállásra való tekintet nélkül. Aki bunkót ragad, az — akár román volt korábban, akár magyar, akár arab, akár zsidó, akárki — maga válik bunkóvá. Aki veri az embert, pláne a földön fekvőt, a moccani sem bírót, az önnön magában veri agyon az embert.

Kipke Tamás (Új Ember)

pedig soha nem akarja, hogy bűnt kövessünk el.

Ha viszont bűnre ingerelnének gyermekeink, akkor elérkezett a fenti kijelentés értelmében a választás és elválás ideje. Félreérthetetlenül!

Más oldalról nézve Jézus világosan kijelenti: Isten még saját szülőiteink felett is feljebbvalónak, azaz valóban Istennek kell tekintanunk és tisztáznunk. Flúe-i Szent Miklós is akkor ment el remetének Isten hívására ötven éves korában, amikor tíz gyermekéről gondoskodás történt. Így töltötte be azt a hivatást és feladatot, amelyet Isten ettől a perctől kezdve rendelt neki. S mi...?

A 14. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (július 8)

„... Igen, Atyám így tetszett ez neked.” (Mt 11,26)

Jézus nagyobb gondja, Isten tetszését keresni — az emberek tetszésével szemben. A tetszés itt nem csupán Isten akaratának megismerését és ennek megfelelő cselekvést jelent, hanem a cselekvés befejezése utáni állapotot, ami tetszik. A mai világban nem könnyű erre az állapotra eljutni életünkben...

Másrészt a tetszés választást is jelent: az egyik megoldás jobban tetszik Istennek, mint a másik. E tény sokakat zavar és ellentmondásra ingerel, pedig mi is kiválasztjuk magunknak, ami tetszik. Vannak akik úgy tartják, előírhatják Istennek, „mi tetszhet” neki. Szerintük...

Isten szuverén úr minden és mindenki fölött — ha ez a „nem szuverén egyéneknek” nem is tetszik — ezért választhat, dönthet lényege, akarata, szeretete... szerint.

Mi egy életen át küzdünk az ellen: ne hagyjuk magunkat befolyásolni attól, mit mondanak az emberek. Hiába, mi nem vagyunk olyan szuverének, mint Isten. Ez a korlát nem jelent szükségképpen korlátozottságot. Csak annak számára, aki a korlátot nem ismeri el... Neki nem tetszik, hogy Isten szuverén és korlát nélküli...
Fejős Ottó

Hamburgból Bambergbe

Bárány József atya neve és személye nem ismeretlen a nyugati, különösen a nyugat-európai magyarok körében. A gondviselés úgy rendezte sorsát, hogy szinte örökös helyváltoztatás részese legyen. Harminc esztendősi papi szolgálatának leghosszabb idejét Hamburgban töltötte, ahonnan most Nürnbergbe vezet útja, hogy a Bamberg- és környékének magyar missziós feladatait ellássa.

Az 1960-ban pappá szentelt Bárány József Nógrádvarsányban született. Lelkészi munkáját Kőbányán, Budapest X. kerületében kezdte el. Két év múlva a Béke téri plébániára került, ahol 1967-ig dolgozik. Egy év Balassagyarmaton, majd ismét a fővárosban, az Angyal föld Babér utcai Szent Mihály plébániáján folytatja hivatását. Ez volt utolsó magyarországi állomása.

A hazát hívásra hagyta el, de saját akaratából maradt Nyugaton. Két évig Dél-Württembergben, plébániához nem kötött pasztoráció során ismerkedett az itteni viszonyokkal, a missziós lelkipásztori feladatokkal. 1974 januárjában ismét útra kel, ezúttal messzire távozik az öreg kontinensről és ideiglenesen Dél-Afrikába telepedik meg. (Ottani élményeiről egy későbbi alkalommal külön szólnunk.) Dél-Afrikában nem érezte magát rosszul, de visszavágyott Európába. 1975 májusában már Ravensburgban találjuk. Innét majdnem másfél éves ausztriai lelkészkedés után Franciaországba kerül, majd 27 hónapos párizsi szolgálat után vissza érkezik megint német földre, Hamburgba. Jelenleg is itt tartózkodik, igaz, már mint bambergi missziós lelkész. A március elsejétől érvényes kinevezése — megoldatlan lakásproblémát utalt — mindeddig nem volt érvényesíthető. Úgy látszik: egyelőre Nürnberg lesz lakhelye és Bamberg a központ, ahonnan a pasztorációt szervezheti. Bár a körülmények, mármint a tárgyi feltételek, meglehetősen lehangolóknak látszanak, Bárány atya nincs elkeseredve. Megküzdött ő már nehezebb feladatokkal is. Amit azonban fontosnak érez, az a hívek figyelme, érdeklődése. Vallja azt, hogy a helyi feltételek fogyatéksége nem okoz sohasem anynyi bosszúságot, mint amennyire elszomorítja a papot, ha a rábízottak eltávolodnak az egyházi közösségtől. Az erőt Isten után a hívek érdeklődése, figyelme, szeretete jelenti. A népszerűség tengerében magukat erősen tartó kicsi magyar szigetek őrzése különösen fontos feladata a papnak. A lelki gondozás ügye természetesen fölötte áll mindennek. De az igazán vallásos ember — akár magyar, akár más nemzetiségű — megtalálja, ha akarja bárhol a templomot, a közösséget és a papot, akihez hivatalosan tartozik. Vagyis misére járni, a szentségeket magunkhoz venni lehet Nyugat-Németországban bárhol, ehhez nem kell a magyarul prédikáló pap. Magyarnak maradni, testvériséget átérzeni, közösséggé formálódni és közösségként létezni, — ehhez azonban meggyőződéses magyar papokra van szükség, olyanokra, akik vállalják a nemzeti érzület ápolását és mernek élére állni a jó kezdeményezéseknek. Bárány atya szívügyének tekintette mindig a magyarságtudat életbentartását és erősítését. Fontosnak érzi, hogy a kulturális programok összehozzák a honfitársakat, valamint, hogy azokban mindenki tehetsége és lehetősége szerint részt is vegyen. A pap a folyamatosság és a jelenlét garanciája, de ő is ember. Miután a hivatás gyakorlás öröme, eredményeit átéli, ke-

rül ideje, energiája a többire, a közösség világi értelemben való összefogására. Bárány atya bízik benne, hogy ez Bambergben is sikerülni fog. Konkrét tapasztalatai nincsenek, ismeretségi köre egyelőre csekély. Mégis hiszi, hogy Isten segítségével és a magyarok igénye folytán jó gyülekezeti és közösségi szellemet fog kialakítani.

Szép Zoltán

LESZE SZÁMONKÉRÉS AZ EGYHÁZBAN?

„Felemelt sisakrostélyal” címen között interjú M a y e r M i h á l y pécsi megyéspüspökkel a Népszabadság március 8-i száma. A nagy visszhangot kiváltott interjú során a lap riportere többek közt felvette a kérdést: lesz-e számonkérés az Egyházban? — a püspök a problémát nagyon differenciáltan közelítette meg. Szerinte voltak, akik egyéni hasznukat keresték, mások az Egyház túlélése és a hívek szolgálata érdekében tették, amit tettek. Utóbbiak áldozatok is voltak. Megvetni, pellengetni állítani senkit sem szabad, ez ellenkezik Isten el nem fogó irgalmával. „Ha most valaki számonkérést követel — mondotta a püspök — annak azt mondhatom: a keresztény magyarság túlnyomó hányadát félrevetették az elmúlt negyven évben, dezinformálták, politikailag manipulálták. Ezek után az egész keresztény magyarság saját magát ítélje el? Nem ez a feladatunk, hanem a továbbéléshez nélkülözhetetlen ideál és erkölcsi alap mielőbbi fellelése”. Aki ma élesen elítélést hangoztat, lehet hogy nem az ügyet szolgálja, hanem „saját magát szeretné előtérbe tolni”...

Ami „a damaszkuszi út csúcsforgalmát” illeti, a püspök utalt arra, hogy Saul szeméről akkor „lehullt a hályog”. Ma azonban még kevesen jutottak el addig, hogy feltegyék a kérdést: Ki vagy te, Uram? Mit kell tennem? A neofiták útja hosszú lesz. Reméljük, hogy érdeklődésük elmélyül, őszintévé válik. „Abban egyébként, hogy az emberek a valláshoz fordulnak, nincs semmi meglepő. Egyszerűen csak, amiben hittek: összeomlott. Most új célokat, új kötések keresnek” — mondotta a pécsi püspök. (M. K.)

EGY MONDATBAN

● A magyar püspöki kar Katolikus Iskolai Bizottságot létesített; ennek feladata, hogy összefogja a katolikus iskolaügy terén megindult kezdeményezéseket és kidolgozza az új nevelő és oktató intézmények létrehozásának tervét.

● Az első pápai szociális körlevél, a XIII. Leó által közzétett „Rerum novarum” megjelenésének 100. évfordulója alkalmából, a Szovjet Szakszervezetek Moszkvai Főiskolája és a Genfben székelő Keresztény Társadalomtan Nemzetközi Egyeteme közös rendezésében, 1991 szeptemberében, Moszkvában tudományos szimpóziumot tartanak a gazdasági és társadalmi etika kérdéseiről.

● Nyíri Tamás, a filozófiai tudomány doktora, teológus, a Pázmány Péter Hit-tudományi Akadémia levelező tagozatának igazgatója az újonnan létesített Széchenyi-díjban részesült.

● A piarista rend visszakapta azt a váci épületét, amelyet 1950-ben államosítottak. A jelenleg üresen álló, kétszintes épületet a rend noviciátusként fogja használni.

● A Löveni Katolikus Egyetem Orvosi Kara műszereket és kórházi berendezéseket juttatott az esztergomi Kolos Kórháznak, amely tavaly ősszel került vissza a város kezelésébe, addig szovjet katonai kórházként használták.

● II. János Pál pápa április 10-én kihallgatáson fogadta II. Erzsébet angol királynő férjét, Fülöp edinburghi herceget, a természetvédelmi világalap, a World Wildlife Fund elnökét.

Püspökszentelések Erdélyben

Erdély katolikus egyházának viszonzásos, sokszor könnyel és vérrel írt történelmében az április 26-a és május elseje közti napok fénypontot jelentenek: az erdélyi egyházmegyéek mindegyike püspöki rangú főpásztort kapott. Egy ilyen esemény a földkerekségen szinte mindenütt természetesnek tűnik. Erdélyben nem az.

A Román Szocialista Köztársaság 1948-as alkotmánya előírta, hogy legalább 750 ezer hívő szükséges ahhoz, hogy egy püspökség működhessen. Miután a kormányzat egy tollvonással megszüntette a romániai görögkatolikus egyházat, elkobozva templomait és békényszerítve papjait és híveit a román ortodox egyházba, a katolikusokat csak a latin szertartású egyház képviselte. Híveinek száma megközelítette a két milliót. Nemzetiségi megoszlás szerint ezek kétharmada magyar, egyharmada pedig román, illetve német. A kétmillió katolikusnak tehát csak két egyházmegye járt. Székhelyüket a vallási ügyekben korlátlan hatalommal rendelkező kultuszminisztérium Gyulafehérvárbán, illetve Bukarestben állapította meg. A többi egyházmegyéet: Nagyváradot, Temesvárt, Szatmárnémetit és Jasi-Jászvásárt csak főesperesi kerületként kezelték. Ezért élére a pápa nem nevezhetett ki püspököket. Hogy ez az állapot, amelyet még az is nehezített, hogy a rezsim a katolikus egyháznak, ellentétben a protestáns egyházakkal, nem adott jogi státust, vagyis csak *de facto* vett tudomást létezéséről, milyen elképzelhetetlen problémákat hozott magával, arról köteteket lehetne írni. A Ceausescu rendszer bukásával a katolikus egyház fellett gyakorolt terrornak végeszakadt. Ennek legfontosabb jele, hogy máttól fogva valamennyi latin szertartású katolikus egyházmegye élén megyéspüspök áll.

NAGYVÁRAD. Az első püspökszentelés Nagyváradon folyt le április 26-án, a zsúfolásig megtelt székesegyházban. Az új váradi püspököt *Tempfli József* váradi plébánost, *Paskai László* bíboros-érsek szentelte, *Bálint Lajos* gyulafehérvári és *Gyulay Endre* szeged-csanádi püspök részvételével. Paskai bíboros, beszédében az új püspök figyelmébe három feladatot ajánlott: a kiengesztelődés szolgálatát, a rábizottakért való imát és az egyházmegyéet alapító Szent László király erkölcsi örökségének ápolását. A szertartáson a többi keresztény egyház képviselői közt jelen volt *Tökés László* református püspök, aki az új püspököt köszöntve, utalt arra, hogy a Húsvét szellemében a romániai egyházak számára is elérkezett az újjászületés, a felszabadulás ideje.

TEMESVÁR. Két nappal később folyt le *Sebastian Kräuter*, püspökké szentelése Temesváron, amelyet a Vatikán külügyi osztályának titkára, *Angelo Sodano* érsek végzett. A magyar püspöki kart a szomszédos szeged-csanádi egyházmegye főpásztora, *Gyulay Endre* képviselte, az osztrákot *Stefan László* kismartoni-, a németet pedig *Reinhard Lettmann* münsteri püspök. Ugyancsak *Sodano* érsek szentelte május elsején *Petru Gherghel*-t Jasi püspökké. Az ő egyházmegyéjéhez tartoznak a katolikus vallásukhoz rendíthetetlenül ragaszkodó moldvai csángómagyarok is.

CSÍKSOMLYÓ. Különösen megható volt az új gyulafehérvári segédpüspök, *Jakubinyi György* felszentelése

Csíksomlyón április 29-én, vasárnap, százezres tömeg jelenlétében. A szentelést *Colasuonno érsek*, a Vatikán kelet-európai ügyekkel megbízott nunciusa vezegte, akit érkezésekor *Jakab Antal* ny. megyéspüspök köszöntött: „Fél évszázados kétségbeeséstől a remény teljességéig jutottunk el ma, amikor egy megpróbált nép körében üdvözölhetjük a pápai követet. Olyan nép körében azonban, amely Istenhez, az egyházhoz és hitéhez hű maradt” — mondotta, majd emlékeztetett arra, hogy az egyházmegyének 359 papja van és több mint félmillió híve. 81 pap járta meg a börtönöket a diktatúra éveiben, 11-en haltak meg közülük börtönben.

Colasuonno érsek meleg szavakkal méltatta *Jakab püspök* eddigi szolgálatait és az új püspökök működését.

A szertartás végén *Bálint Lajos* gyulafehérvári püspök szólt a hívekhez, kiemelve, hogy az ősi búcsújáróhelyen most először szentelnek püspököt. „Az elmúlt évtizedekben olykor megkísérített minket a gondolat — mondotta szó szerint — hogy a Gondviselés megfelekezett rólunk. De a mostani végbement változások újra nyilvánvalóvá tették, hogy Isten ura a történelemnek és a népek sorsát a kezében tartja. Karácsony táján azt hittük, hogy az itt együttélő népek egymásra találhatnak, az események szele elsöpörte a zsarnoksággal együtt a felhalmozódott ellentéteket is. Ez a reménységünk naívnak bizonyult... A hazugság atmoszférája nem oszlott el teljesen és az osztályharcos gyűlölet helyén most a nemzetiségi gyűlölet ébredszik... De meggyőződésünk, hogy Krisztus hitében egymásra találhatnak az egyének és nemzetek. Szeretnénk, ha ennek az országnak az új rendje igazságra és szeretetre épülne. Ebben a munkában részt kívánunk venni mi is, a többségi nemzettel és a többi nemzetiséggel együtt... Terveinkre árnyékot vet a még mindig tartó, sőt fokozódó menekülés és a családok elnéptelenedése. Akik a megfutamodás esélyeit latolgatják, ne feledjék: Isten nagyobb, csak az lehet biztos élete felől, aki az Ő útját járja” — fejezte be beszédét a gyulafehérvári megyéspüspök.

SZATMÁRNÉMETI. Május elsején *Colasuonno érsek* szentelte szatmárnémeti püspökké *Reizer Pált*. A székesegyházban lefolyt szertartáson részt vett *Tempfli József*, az új nagyváradi püspök és a két nappal előbb felszentelt gyulafehérvári segédpüspök, *Jakubinyi György* is. Magyarországról jelen volt *Seregély István* egri érsek, két segédpüspökével *Kovács Endrével* és *Ács István*nal, *Keresztes Szilárd* hajdúdorogi görögkatolikus megyéspüspök, *Dékány Vilmos* esztergomi és *Katona István* váci segédpüspök. Az új szatmári püspök beszédében hangsúlyozta, hogy vége annak az időnek, amikor az egyház a templomfalak közé volt szorítva. „Itt az idő — mondotta — hogy a világ előtt tanúságot tegyünk hitünkéről, reményeinkről”.

A szentelés ünnepnapjai elmúltak. Nincs „happy end”, hanem remélhetőleg minden új püspök számára „happy start”. Mert munkájuk: az újrakezdetés, az újjászervezés, a rájuk bízottak lelkipásztori ellátásának biztosítása, 40 év sivatagi vándorlása után emberi erőt meghaladó feladat. De talán éppen ezért a legszebb is.

F. M.

Püspököt kérnek a szlovákiai magyarok

A szlovákiai magyar hívek kérelme Öszentsége II. János Pál pápához, Krisztus földi helytartójához, apostoli látogatása alkalmával Szlovákia fővárosában, Pozsonyban, egy magyar püspökség megalapítása és más egyházkormányzati intézkedések tárgyában az Úr Megtestesülésének MCMLXXX. esztendejében.

Szentséges Atyánk!

Isten kegyelméből az Anyaszentegyház negyven súlyos esztendőn át tartó csehszlovákiai üldöztetésének elmúltával, miután Szlovákia valamennyi megüresedett püspöki székre bölcs elhatározással főpásztorokat állítottát és atyai jóindulattal folytán biztosítottad Krisztusban szeretett szlovák testvéreink hatékony lelki gondozását, sőt valamennyiünk öröme Szent Péter utódai közül elsőként személyesen hozod a kereszténység e régi földjére áldásodat, hódoló tisztelettel járulunk eléd, és arra kérünk, hogy főpásztori tekintetedet kegyesen fordítsd reánk, a Szlovákiában élő több mint félmillió magyar katolikusra.

1. Csehszlovákia első megalapítása, tehát 1918 óta, Szlovákia mai földjén, annak déli, alföldi, Magyarországgal szomszédos vidékén több mint hatszáz ezer magyar él összefüggő nagy területen. Lélekszámunk különösképpen jelentős a Nagyszombati Érsekség, a Rozsnyói meg a Kassai Püspökség területén. Népünk zöme összesen 13 világi közigazgatási egységben és két nagyvárosban él. Ezen a 399 községből álló területen számunk meghaladja az 50%-ot, közülük 321 helységben 70 %, illetve ezekből 164 községben pedig 94 % feletti a lélekszámunk. Ennek a magyarságnak mintegy 80 %-a a katolikus egyház kebelén született és 1918-ig, ezer esztendőn keresztül, saját magyar püspökeinek lelki gondozása alatt élt.

2. A kereszténység kezdetei éppen a szlovákiai magyarság által lakott térségben már a római birodalom idejéig nyúlnak vissza. Az első biztos egyházszerződés létrehozása e térségben 805-höz és 880-hoz kapcsolódik. Nagy Károly III. Szent Leó pápával egyetértésben 805-ben alapította meg a Frank Birodalom keleti térségében a Keresztény Avarok Tartományának Chorepiscopatusát a Passau Püspökség keretében. A Nyitrai Püspökség első megalapítására pedig 880-ban került sor VIII. János pápa és Szvatopluk morva fejedelem megállapodása értelmében. Az említett avar chorepiscopatus több mint egy évszázadot ért meg, az első nyitrai püspökség pedig másfél évtizeddel az alapítása után, még alapítója életében, Szvatopluk alatt megszűnt, miután az első püspöke elhagyta a széket.

3. Az állandó egyházszerződés alapjait itt Szent István magyar király vetette meg az esztergomi érsekség megalapításával 1001-ben, majd Szent László és Könyves Kálmán magyar király a XI. század végén újból megalapította a Nyitrai Püspökséget. Ezt követően Mária Terézia 1776-ban, Magyarország kormánypálcáját viselve, további három új püspökséget létesített azok közül, amelyek ma Szlovákiában működnek: a beszercebányait, a rozsnyóiit, meg a szepességiit. Ezeket követte a Kassai Püspökség megalapítása 1804-ben, illetve az Eperjesi Görögkatolikus Püspökség létesítése 1818-ban, mindkettő I. Ferenc magyar király idejében. Végül Csehszlovákia fennállásának hatvanadik évfordulója előestéjén, 1977-ben, nagyerdemű elődöd VI. Pál pápa mindannyiunk öröme létrehozta a szlovák nép első érseki tartományát, a nagyszombati érseki tartományt, amely az ősi esztergomi érsekségből szakadt ki. Ennek az új szlovák érsekségnek a székeit

már Szentséged töltötte be a katolikus szlovákok régi óhaját teljesítve.

4. Miután atyai gondoskodással megoldottad szlovák testvéreink legfőbb egyházkormányzati gondjait, sőt az eperjesi görögkatolikus püspökség betöltésével Szlovákia ukrán-rutén nemzeti kisebbségének lelki gondozását is elrendezted, arra kérünk, hogy a Szlovák Köztársaság legnagyobb lélekszámú nemzeti kisebbségének, a magyarnak, mind ezideig rendezetlen egyházszerződésének rendezésével az utolsó függő kérdés megoldását karold fel.

5. Gondos megfontolás alapján a Szlovák Köztársaságban élő katolikus magyar hívek egyházszerződésének rendezésére a következő tiszteletteljes javaslatot tesszük:

a) A Nagyszombati Érsekség területéből, amelyet jelenleg 435 plébánia alkot, egy önálló, mintegy 180–200 magyar plé-

(Folytatás a 4. oldalon)

A pozsonyi szentmise

II. János Pál pápa április 21-én érkezett a mindössze 30 órás látogatására Csehszlovákiába. Repülőtéren fogadásán megjelent Vaclav Havel államelnök és a püspöki kar élén a 91 éves Tomasek bíboros. A prágai Letna-mezőn tartott szentmisén mintegy félmillió hívő vett részt. Másnap délelőtt a Szentatya a híres búcsújáróhelyet, a morva kereszténység bölcsőjét, Velehrad-ot kereste fel és délután érkezett meg helikopteren Szlovákia fővárosába, az egykori magyar koronázóvárosba, Pozsonyba. Itt, a városzéli sportrepülőtéren, közel egymillió ember jelenlétében folyt le a szentmise, a pápai villámlátogatás kiemelkedő eseménye. Erről az Új Ember tudósítója — a lap május 6-i számában — a többi közt így számolt be:

„A pozsonyi szentmise, Szlovákia mintegy félmilliónyi magyarok katolikusának várakozásával szemben teljesen szlovák nyelven folyt, egyetlen könyörgéstől eltekintve, amelyet egy tízéves forma kislány olvasott fel, de kiejtéséből ítélve az ő anyanyelve sem volt magyar. A magyarok az előzetes tervek alapján abban reménykedtek, hogy az egyik olvasmány magyarul hangzik fel, de nem így történt. Az asszisztenciára kiválasztott 15 kispap között sem volt egyetlen magyar sem, pedig 20 magyar nemzetiségű kispap tanul a pozsonyi szemináriumban. A szentmise végén azonban a helybeli és a Magyarországról érkezett zarándokok nagy öröme a pápa minden eddiginél hosszabb és konkrétabb tartalmú magyar nyelvű kis beszédet mondott (...). Íme a pápa magyar szavai:

Szeretettel köszöntöm a szlovákiai magyarokat és a magyarországi zarándokokat. Most, hogy visszanyertétek a vallásszabadságot, fokozottabban neveljétek az ifjú nemzedéket a katolikus hitre. Imádkozzatok szlovákiai magyar papi hivatásokért. Törekedjétek a testvéri egyetértésre és szeretetre. Magyar nyelvű papjaitok segítenek benneteket a vallási élet kifejlesztésében. A magyarországi zarándokoknak ezt mondom: Viszontlátásra jövő nyáron hazátokban! Apostoli áldásomat adom minden magyar hívőre. Dicsértessék a Jézus Krisztus.” (—)

GYERMEKNEK

Testvérkéim, gyertek velem! Ülünk fel a csodarepülőgépre és menjünk messze vissza az időben és a térben! Lessük meg Jézus Urunkat, amikor még itt élt a földön.

Jézus élete nagy részét Galileában élte le, Izrael északi részén, a Genezáreti tó partján, meg attól északra. Ez a rész Izrael termékeny része, itt még gabonát is termesztettek. Itt állunk kb. 2000 évvel ezelőtt a Tábor hegy lejtőjének alján. Előttünk a nagy sikság, éppen érik a gabona.

És nézzétek csak! Ott lenn a gabona között jön Jézus tanítványával! Vegyék csak elő a csodalátcsövet, mely nem csak a képet, de a hangot is közelhozza! Nézzétek, milyen fáradt, poros Jézus és tanítványai! Biztosan régóta járnak már Galilea vidékét. Mennyi mindent láthattak! Jézus sok beteget meggyógyított útközben és sok embernek hirdette országa örömhírét. De nem juthatott el mindenhová, nem gyógyíthatott meg minden beteget, nem símogathatott meg minden gyereket, nem tudott letörölni minden könnyet, nem tudott megbocsátani minden bűnösnek. Egész biztosan ezért látszik szomorúnak.

Pedig a nap süt, a gabona beérett, aratás előtt áll, a pacsirta felfelé szállva énekel és mégis!

Hallgassuk csak, mit mond Jézus Urunk tanítványainak!

„Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek hát az aratás urát, küldjön munkásokat az aratáshoz!”

Gondolom, a tanítványok is éppen olyan értelmetlenül néztek, mint Ti most. Miért beszél Jézus aratásról, meg munkásokról, amikor egészen más gondolatai vannak: az, hogy Ő és szavai nem juthatnak el minden emberhez.

Testvérkéim, hát éppen ez az! Az Úr Jézus az embereket érti, amikor az aratásról beszél. Vándorútján látta, hogy az emberek mennyire szomjaznak az igazságot, a jót — és mennyire nem tudják, merre menjenek, mit tegyenek, kihez forduljanak. „Olyanok, mint a pásztor nélküli juhok” — mondta Jézus. Pásztor kell nekik, aratómunkások, akik elmennek hozzájuk, utat mutatnak, szívük szomjúságát eloltják és Istenhez vezetik őket. Őket, akik szívükben megérték és arra várnak, hogy learassák és begyűjtsék őket Isten csűrjébe, az egyházba.

Jézus ott akkor már ránk gondolt, ránk és minden emberre az idők folyamán. Minden embernek szüksége van segítségre, pásztorra, aki elvezeti őt, begyűjti őt az egyházba, a mennyországba.

Mit gondoltok, kik ezek a pásztorok? Igen, jól gondoljátok: a papok meg mindazok, akik megértették az Úr Jézus szíve vágyát és elindultak, hogy pásztorai legyenek Isten nyájának. Ilyenek a hitoktatóknak, és a kedves nővérek is, a diakónusok is, akik beálltak az egyház szolgálatába — de elsősorban

a papok, akik arra kaptak hivatást, hogy Jézus szeme, keze, lába, szíve legyenek az emberek számára.

Üljünk vissza a csodarepülőgépre és repülünk haza.

De ne felejtsetek el Jézus kérését! Imádkozzatok a papokért; sok papért, jó papért — hogy Jézus nyája soha ne legyen pásztor nélkül, mindig legyen aratómunkása!

És ki tudja? Talán, ha jól imádkoztok, akkor egyszer esetleg Ti is meghalljátok Jézus hívását és mentek munkásnak az Ő aratásába; papnak, kedvesnévrnek, Isten munkatársának!

Ennél jobbat, többet igazán nem kívánhat Nektek

Julika néni Bécsből,

aki maga is parányi munkatársa Jézusnak

Magyar cserkészet a Felvidéken

A Csehszlovákiai Magyar Cserkészszövetség március 11-én tartotta meg alakuló gyűlését, amelynek megnyitására Bodnár Gábor, a külföldi Magyar Cserkészszövetség üv. elnökét kérték fel. Bodnár Gábor beszédében emlékeztetett a csehszlovákiai magyar cserkészet gazdag hagyományaira, így az ún. „Kanderstegi nemzetközi egyezményre”, amelyet Teleki Pál és Molnár Frigyes harcolt ki. Ez az egyezmény tette lehetővé, hogy annakidején a Csehszlovák Cserkészszövetségen belül önálló magyar cserkészet szerveződjék. Azokban az években a magyar cserkészek Boeckai-sapkát is viseltek! 1932-ben

Szlovákia 12 városában működött magyar cserkészet. Példamutató kezdeményezésük volt a falu népével való kapcsolatkeresés, a regős cserkészetet is jóval előbb kezdték meg, mint a magyarországiak.

Az alakuló gyűlésen az alapszabály szövegének megvitatása nem ment simán. Az ugyancsak most szervezkedő Szlovák Cserkészszövetség jelenlévő két „magyar származású” megbízottja nem mindenben látszott támogatni a magyar szempontokat, sőt a magyar papságot sovínizmussal gyanúsította. Végül is a megjelentek több módosítással elfogadták az alapszabály-tervezetet és megválasztották az ideiglenes főtisztviselőket. Így tb. elnök lett *Lőrincz János* (Pozsony), elnök *Hódosy Gyula* (Dunaszerdahely) és titkár *Hajdú Magda* (ugyanancsak Dunaszerdahely).

A külföldi Magyar Cserkészszövetség ezer kötettel segíti a felvidéki cserkészetet azokból a kézikönyvekből, amelyeket a magyarországi Cserkészszövetség számára nyomatott 30 ezer példányban.

Átalakulás Kelet-Európában — a keresztények szerepe

Ezt a címet adta egy szombat, május 5-én tartott tanulmányi összejövetelének a Münchenben székelő, Kelet-Európa sorával évtizedek óta behatóan foglalkozó keresztény szellemű szervezet, az „*Ackermann Gemeinde*”. A müncheni Szent Bonifác bencés apátság előadótermében meghívott szakemberek mutatták be, mi volt a keresztények szerepe a politikai változásokban, milyen feladatok előtt állnak az új helyzetben, milyen kihívásokra kell válaszolniuk, milyen problémákkal megküzdjenek. Három ország — Csehszlovákia, Magyarország és a Szovjetunió — példája szolgált összehasonlítási alapul. A csehszlovák helyzetet *Petr Prihoda*, prágai kormányzóvivő, a Szovjetunió népeiért *Igor Zaverucha*, ukrán újságíró, a magyar szituációt *Várszegi Asztrik*, esztergomi segédpüspök, a magyar püspökarj konferencia titkára vázolta.

Hét papok nevelőanyja

Gárdonyi Géza, fiatal tanító korában a vas megyei Horvátnádálja temetőjében a következő sírfeliratra bukkant: „*Itt fekszik Henics Anna — Hét papok nevelőanyja — Kik közül négynek édes szülője — Háromnak pedig igaz nevelője. — Meghalt 1796, 31. januárján. — Élt 72 esztendő.*” Ebből született GÁRDONYI GÉZA: PAIZS ANNA című költeménye. Különösen időszerű a hivatások vasárnapjára:

Öreganyám öreganyja

a neve volt Paizs Anna.

Az ura volt gazdag juhász,
nyáron szűrés, télen subás

Mikor jött az első fia,

Szolt: „Legyen az Isten fia,
első bárány, édes párom!”

„Hát legyen pap, én sem bánom!”

Jött a másik: vézna, gyenge.

Szentelt vízzel nevelgette.

„Istenem csak ezt meghagyjad,
inkám adom ezt is papnak!”

A harmadik jó tanuló,

labda helyett könyvet bújó.

„No parasztnak nem született!”

Mikor felnőtt, ez is pap lett.

Negyedik jött szőke hajjal.

Ájtatos volt, mint az angyal.

Mikor játszott, misét játszott.

Hogy pap lesz, előre látszott.

S jött a módos juhász-házba

még három kis rokon-árva.

Mit szólna a falu nyelve,

ha ezekből paraszt lenne!

Mikor meghalt Paizs Anna,

bét fiatal pap siratta,

S beten mondtak misét érte.

Fel is jutott a mennyégb.

Püspököt kérnek a szlovákiai magyarok

(Folytatás a 3. oldalról)

bániából álló magyar püspökség kiharítását kérjük Komárom székhellyel.

b) A Rozsnyói Püspökség 84 plébániájából, melynek csupán mintegy harmad része magyar, nem óhajtunk önálló egyházmegyét alkotni, hanem az egyházmegye élén álló püspökök rotációját kérjük. Kérjük tehát, hogy a most felszentelt szlovák püspököt kövesse magyar, majd azt szlovák és így tovább. A mindenkor püspök vikáriusa a másik nemzet papjainak sorából kerüljön ki. A rotációt örökérvényű pápai konstitúció biztosítsa.

c) A Kassai Püspökség területén Töke-terebes város vidékén egy magyar főesperesség felállítását kérjük. Ebben a térségben mintegy 46 ezer magyar él, köztük megközelítően 30 ezer katolikus.

d) A két nagyváros — Szlovákia fővárosa Pozsony, valamint Kassa — magyar egyházigazgatásának megoldására javasoljuk: Pozsonyban megfelelő számú magyar plébániából álló magyar főesperesség létesüljön, Kassán és környékén pedig a mintegy 15 ezer magyar katolikus számára egy diaszpóras magyar főesperesség alapíttassék.

e) A mondott három főesperesség, úgy mint a töke-terebesi, a pozsonyi meg a Kassa és Kassa környéki diaszpóras főesperesség tartozzék a Komáromban megalapítandó magyar püspökség joghatósága, illetve az ottani leendő püspöki székhely.

Mélyszégyes meggyőződésünk, hogy a fenti rendezés minden tekintetben méltányos, megoldja a megoldatlan gondokat és megerősíti Szent Megváltónk Jézus Krisztus szlovákiai egyházát. Tudjuk, hogy Szentséged annak a Jó Pásztornak földi helytartója, aki egyetlen báránykájáért útra kelt, hogy azt nyájába vissza vihesse, éppen ezért bizunk benne, hogy Szentséged ezen az első szlovákiai útján az 500 ezret is meghaladó magyar hívének ügyét a Jó Pásztor tanításának szellemében felkarolja.

A közelmúlt eseményeire áttérve, a magyar püspökkari titkár kiemelte a 40 éves elnyomás következtében Kelet-Közép-Európa népei közt kialakult szolidaritást, mely fontos tényező lehet a jövő építésénél. A megváltozott légkör és az egyház tevékenységét korlátozó rendelkezések megszűnése azonban még nem jelenti a múlt felszámolását. „Az elmúlt 40 esztendő nem lehet behozni, nem lehet jóvátenni. Az Egyháznak nagy kihívásokra kell válaszolnia” — hangsúlyozta Várszegi püspök.

A múlt maradványai közé sorolta az előadó a még mindig, sőt újra eleven nacionalista mozgalmakat. Várszegi püspök szerint a nemzetiségi nézeteltérések hátterében nem a múlt áll, hanem a történelem egyoldalú, téves szemlélete.

A jövő kilátásai kapcsán a magyar püspöki kar titkára hangsúlyozta, hogy a keresztényeknek ki kell lépniük a gettóból, amelybe az elmúlt évtizedek alatt be voltak zárva. A „közös európai ház” építésében teljes mértékben ki kell venniük a részüket. „Végző fokon azonban Krisztus az, aki ennek a háznak építése lesz, de minden népek saját múltjával, kultúrájával hozzá kell járulnia, hogy ez a ház minden nép és egész Európa számára otthonná válhasson” — fejezte be előadását Várszegi püspök. **N. N.**

Pozsonyban április 5-én és 6-án nemzetközi szimpóziumot tartottak „Politika és etika” címmel, amelyen többek közt résztvett König bíboros, Bécs kiérdemesült érseke és a német evangélikus nagygyűlés elnöke, Carl Friedrich von Weizsäcker, Nobel-díjas fizikus és filozófus. A találkozót az író Vaclav Havel, Csehszlovákia elnöke kezdeményezte.

A Vatikáni Rádió
MAGYARNYELVŰ EGYHÁZI ADÁSAI:
naponta: 19.15–19.30 óráig a 196 m-es középhullámon és a 31, 41, és 49 méteres rövidhullámon;
ismétlése: másnap reggel 5.45–6.00 óráig a 196 méteres középhullámon és a 31 és 41 méteres rövidhullámon.

Kelt Pozsonyban Húsvét vasárnapját követő első vasárnapon, Szentséged látogatásának, azaz április hó 22. napján ca. 40.000 magyar katolikus hívó eredeti aláírásával az Úr megtestesülésének Ezerkilencszázkilencvenedik, fényes pápaságod Tizenkettedik évében.

BOÓR JÁNOS:

„Keresztény felelősségünk a magyarságért“

— A 4. MAGYAR ÖKUMÉNIKUS TALÁLKOZÓ JELENTŐSÉGE —
AZ ELŐZMÉNYEK

Több évtizedes testvéri közeledés újabb jelentős állomása volt a vesztfáliai, gemeni vízvárban, húsvét hetében megtartott, immár negyedik Magyar Ökuménikus találkozó. Az első a svájci Sionban 1971-ben rendezte meg a Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom / Pax Romana az Európai Magyar Protestáns Szabadegyetemmel karöltve. A második találkozó színhelye 1976-ban a tóparti Fuschl volt Salzburg közelében. Ekkor a már említett két rendező szervezethez csatlakozott az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia. A harmadik összejövetelt a három szervezet a belgiumi Nassogne-ban rendezte meg 1984-ben. Mindhárom találkozó anyagát külön kötetekben adta ki a római *Katolikus Szemle*.

A témakörök bizonyítják, hogy a szervezőket elsősorban evangéliumi és nem politikai indítók vezették a keresztény egység szolgálatában. Ugyanakkor a magyar népről érzett közös felelősség gondolata is mindig áthatotta a megbeszéléseket és elmélkedéseket. A találkozókon átlagosan 250—300 magyar vett részt, miközben a hazaiak és a kisebbségi magyarok arányszáma egyre növekedett. Egészen természetes, hogy idén, hazánknak a megbukott kommunista diktatúrától örökölt válságos helyzetében, a 4. Magyar Ökuménikus Találkozó főtémájául a Magyarországért érzett keresztény felelősségünket választottuk, de a romániai pogromok után témakörünket az egész magyarságra kiterjesztettük.

IDŐSZERŰ PROGRAM

Az első, „Filozófia, teológia, szellemi élet, film” című gondolatkörben a felelősséget filozófiailag *Horváth Árpád*, luzerni filozófiaprofesszor, teológiailag *Cseri Gyula* giesseni protestáns egyetemi lelkész világította meg. A hazánk szellemi jövőjéért viselt felelősségünkről *Pomogáts Béla* budapesti irodalomtörténész beszélt. Szerinte a magyarságtudat mai újjáéledése, ha nem vigyázunk, beszűkítő nacionalizmusba is ácsaphat. „Ne a nemzeti elv szervezze meg az értékek hierarchiáját, hanem az értékek határozzák meg a nemzeti identitást” — hangsúlyozta. Húsvétkedd este kezdődött meg *Ember Judith*, budapesti filmrendező, eddig láthatatlan, zavaróan realiztikus és vontatott dekumentumfilmjeinek a vetítése, amit a marosvásárhelyi véres összeütközésekről szóló videofilmek bemutatása követett.

„Politika, közgazdaság, szociális tanítás” alkotta a második kérdés kört. A parlamentarizmus zökkenés mentes kialakulására *Schlett István*, budapesti politológus, több esélyt látott előadásában, mint *Lengyel László* közgazdász a piacgazdálkodás megteremtésére. Kettőjük előadása a találkozó fénypontjai közé tartozott. Egészen eredeti keresztény üzenetet fogalmazott meg Magyarország politikája számára *Balla Bálint*, nyugat-berlini szociológusprofesszor. *Rabár Ferenc* helyett *Giczgy György*, az *Új Ember* munkatársa, éppen megválasztott kereszténydemokrata országgyűlési képviselő ugrott be a keresztény szociális tanítás ismertetésére.

A harmadik, „Nemzedékek, ifjúság, költészet” című témakörben *Kamarás*

István budapesti szociológus felmérései alapján a rá jellemző eredeti módon azt fejtegette, hogy a magyar fiatalok nem annyira zsákutcába jutottak, mint inkább alagútba, amely bármilyen hosszú és sötét is, végül kivezet a napfénybe. *Gemes István* stuttgarti evangélikus lelkész a nemzedékek integrációjának gazdag problémakörét foglalta össze. Délután került sor a kerekasztal-hozzájárulásként meghirdetett „referátumokra” a magyar kisebbségek helyzetéről. *Tőkés László*, nagyváradi református

ANGELUS

Mária, májusi esték
Asszonya, mennyei fény,
Míg örök éjbe sietnék,
Megtérek szívedhez én.
Megtérek méla eretnek,
Tékozló árva fiú,
Látom e földi tereknek
Minden szerelme hiú.
Mert csak te vagy a rózsza,
Ki itt örökre virul,
Almok dávidi tornya,
Mely porba sohase hull!
Te vagy a csillag egünkön,
Mely ezer éve borús, —
Mária, te vagy a pünkösdi
Pálmája, dicsosorús!

Juhász Gyula (1883—1937)

püspök, nem tudott eljönni és felszólalni, mint ahogy már elvállalta. Helyette *Törzsök Erika* budapesti szociológus a „Szekutól a Vatráig” című felszólalásában *Adam Michnik* következő megállapításából indult ki: „A kommunizmust felváltotta a nacionalizmus”, és jól összekapcsolta személyes erdélyi benyomásait a világsajtóban megjelent elemzésekkel. A Szlovákiában erősen megosztott magyarságról részrehajlás nélkül a híres *Duray Miklós*, prágai parlamenti képviselő beszélt. Kérésére elég jelentős anyagi és technikai eszköz gyűlt össze, ami a résztvevők gyakorlati felelősségvállalását bizonyította. Mindenképpen felüdülésként hatott az ungvári illetőségű *Balla Gyulának*, a budapesti Hungarológiai Intézet munkatársának a referátuma, mely szerint a talán legtöbbször szenvedett kárpátaljai lakosság körében a legbarátságosabb viszony a sok nemzetiség és felekezet között. A vajdasági magyarság sorsáról *Ürmös Béla* bácskai villamosmérnök számolt be rögtönzött felszólalásában.

A harmadik témakört a „Hátrányos helyzetűek, a tájvédelem, az ökológia” képezte. Ebben *Szalai Júlia* budapesti szociológus szakmája szempontjából vizsgálta a hátrányos helyzetűeket, *Solt Otília*, újonnan megválasztott szabad-demokrata országgyűlési képviselő, a Szegetyeket Támogató Alap titokzatos történetét mondta el. *Gadó Pál* budapesti fizikus a keresztények nehezen áttekinthető szeretetszolgálatát ismertette. Sokaknak volt a véleménye, hogy a találkozó legtanulságosabb és leginkább magával ragadó előadását *Andrásfalvy Bertalan*, pécsi múzeumigazgató, országgyűlési képviselő (MDF) tartotta. Amit ő elmondott a magyar táj és vidék fejlődéséről a honfoglalás korától napjainkig, azt aligha tudta valaki a hallgatók soraiból.

Az „Ökuméne” kérdésköre nem csak az utolsó napra maradt, mert átszötte (Folytatás a 6. oldalon)

Kevés erkölcs - több haszon

— EGY KÖZVÉLEMÉNYKUTATÁS LESÚJTÓ EREDMÉNYE —

Elég régen volt már, hogy elolvastam a „Szép új világ” c. könyvet, *Aldous Huxley* tollából. Ez a cím jutott most eszembe, amikor kezembe került egy újságcikk. A jövőbe senki sem láthat, még az önmagukat jóstehetséggel megajándékozott sarlatánok sem. De események, szellemi áramlatok perspektívákat nyitnak, jeleket adnak a világ jövőendő alakulása felé. Ilyesmit láttam meg én is az újságcikkben, amit az alábbiakban ismertetek.

A cikk egy közvéleménykutatás eredményét közli: Európa jövőendő vezető embereit kérdezték meg, s az eredmény rövid összefoglalása a fenti cím: „Kevés erkölcs — több haszon”! Egy új ember-típus van kialakulóban, a csak a nyereséget szem előtt tartó, mozgékony, vállalkozó szellemű és erkölcsi gátlásoktól mentes fiatal férfiak és nők nemzedéke. Ezek hódítják el a közeljövőben Európában a vezető pozíciókat.

Ezt a meggyőződést és eredményt tárja elénk az a tanulmány, amit a *Standard Elektrik Lorenz AG*, Stuttgart, hozott nyilvánosságra s amely 1100 Európában tanuló egyetemi hallgató megkérdezése alapján készült.

A megkérdezettek 5%-ának az volt a véleménye, hogy a gazdasági élet nem ismer erkölcsi megfontolásokat; 35% „csak csekély erkölcsi kötöttséget” lát; 32% „semmilyen erkölcsi önrányítást”; 25% ezzel szemben „több erkölcsi magatartást” vél, mint amit az emberek elképzelnek. Arra a kérdésre azután, hogy a siker érdekében hajlandók-e erkölcsi

gátlásokról lemondani, a megkérdezettek többsége „erkölcsi szabályokkal elmentés magatartást sem tart elvetendőnek, ha ez szükségesnek látszik a siker érdekében”.

Spanyolországban 93% úgy véli, a feladatokat jobban el tudja látni, mint a jelenlegi vezető réteg. Ezzel szemben Németországban és Belgiumban csak 46% százalék van ezen a véleményen.

A megkérdezett férfi egyetemisták 34%-a a hatalom megszerzésében jelölte meg jövőendő munkájának célját; a női egyetemistáknál ez csak 27% volt. A továbbiakban főleg az angol közgazdaság-szakos egyetemisták elsőrendű vágya „mindenek előtt és fölött eredményeket felmutatni”. Majdnem minden erkölcsi előírást és szabályt figyelmen kívül hagyni az élejtetés érdekében”.

A siker, profit és hatalom mindig is nagy kísértést jelentett. Természetes, hogy a legtöbb ember szívesen beveti a tehetségét, képességeit, hogy eredményes, sikeres legyen és jólétre tegyen szert. De lehet-e és szabad-e ennek érdekében túltennie magát minden erkölcsi gátláson, átgázolhat-e önzésében mások jogos érdekein? Mert hát erről van szó, amikor az erkölcsi előírásokat figyelmen kívül hagyjuk, vagy egyszerűen kikapcsoljuk az emberi élet valamelyik területén.

Még szerencse, hogy nem minden emberi elképzelés és kívánság teljesül. Mert különben egy napon „szép új világ” elé néznénk.

Megyesi András

Hírek - események

Pérez de Cuellar ENSZ főtitkár kétnapos magyarországi látogatása során, Budapest után először Visegrádra, majd Esztergomba látogatott. Itt megtekintette a bazilikát, a főszékesegyház kincstárát, majd a Keresztény Múzeum európai hírnév képtárát. Ezt követően Paskai László bíboros-prímás, esztergomi érsek, a prímási palotában fogadta az ENSZ főtitkárát és kíséretét.

Az erdélyi latin szertartású főpásztorok közösen kérték a Szentszéktől új egyháztartomány létesítését Romániában, Gyulafehérvár székhellyel. Bálint Lajos gyulafehérvári megyéspüspök a csíksomlyói püspökszentelés után úgy nyilatkozott: „A Szentszék belátja a gyulafehérvári püspökség érseki rangra emelésének halaszthatatlanságát és méltányosságát.”

A román görögkatolikus és görögkeleti egyház közti megbeszélések, melyek Petre Román miniszterelnök jelenlétében és meghívására folytak, eredménytelenül végződtek. A görögkatolikus egyház visszaköveteli valamennyi, az 1948-ban az erőszakos feloszlításakor az állam által elvett és az ortodoxoknak adott templomot. Az ortodox egyház erre nem hajlandó, hanem a templomok közös használatát javasolja. Az ortodox delegáció ezt első lépésnek tekinti, amely lehetővé tenné a légkör javítását a két egyház között. A görögkatolikusok előbb az őket ért igazságtalanság jóvátételét követelik. KNA

„... úgy, mint Jézus” címmel film készült a Jézus Társasága, a jezsuita rend magyar rendtartományáról. Tölgyesi Ágnes rendező és Kurucz Sándor operatőr 70 perces alkotása, amelyet március 29-én házi vetítésen mutattak

be először — a rendtartomány történetéről, a szétszórásról, az üldöztetés idejéről és az újraindulás körülményeiről számol be. A film *Loyolai Szent Ignác* rendalapító születése 500., a rend pápai jóváhagyása 450. és az önálló magyar rendtartomány megalakulása 80. évfordulója alkalmából készült.

Paskai László bíboros prímás nyitotta meg Budán, a Széchényi Könyvtár termeiben a Mátyás király halálának 500. évfordulója alkalmából rendezett „Bibliotheca Corvinianum” című kiállítást. Mátyás király híres könyvtárának még létező 216 kötetéből a közönség 132-öt tekinthet meg október 6-ig. A kiállított korvinákat a magyarországiak mellett 14 ország 39 könyvtára bocsátotta rendelkezésre.

Jugoszlávia két magyar katolikus folyóirata: az Agapé és a Hitélet egyesült. A korábbi Hitéletet az időközben nagybecserű püspökké lett Huzsvár László, akkor még újvidéki esperes plébános szerkesztette. Az új Hitéletet most Harmath Károly szerkeszti, az Agapé volt szerkesztője, helyettese pedig Komáromi Borbála. A lap Újvidéken jelenik meg, ott is készül az Agapé nyomdában. (Cím: Cara Dusana 4, YU-21 000 Novi Sad.)

140 romániai közéleti személyiség, köztük két miniszter, tiltakozott amiatt, hogy a román ortodox egyház szinódusa egy új pátriárka megválasztása helyett, visszahelyezte hivatalába a januárban lemondott egyházfőt, Teoktist pátriárkát, akit számos jogos kritika ért a Ceausescu-rezsimmel tartott szoros kapcsolatai miatt. Hasonlóképp nyilatkozatban tiltakoztak a pátriárka hivatalba való visszatérése ellen a bukaresti egyetem hit-tudományi intézetének hallgatói, valamint a moldvai Jassy-i ortodox papok egy csoportja.

„Keresztény felelősségünk a magyarságért“

(Folytatás az 5. oldalról)

az egész hetet a nyitó protestáns istentisztelettől a Hegyi beszédről (Mt 5, 17—18) szóló, szépen látogatott reggeli bibliai elmélkedéseken, ifjúsági istentiszteleten és *Gárdonyi Zsolt*, zeneművészeti főiskolai tanár orgonahangversenyén át egészen a záró katolikus szentmiséig a Te Deummal. A bibliai elmélkedéseket *Frank Miklós* katolikus papszerkesztő, *Szabó Júlia* református lelkész, *Varga Pál* református lelkész, *Gémes Pál* evangélikus lelkész és *Galambos Gyula* építész, a KMÉM/Pax Romana új elnöke tartotta. A kezdő istentiszteleten *Bárczay Gyula* és *Varga Pál* református lelkész szolgált Úrvacsorát osztva, az ígét *P. Békés Gellért* benécs, a KMÉM/Pax Romana lelkésze hirdette. *P. Békés* mutatta be számos paptestvérrel együtt a hálaadó szentmisét, ezen *Gémes István* evangélikus lelkész prédikált.

Az ökuméné magyarországi helyzetéről *Hafenscher Károly*, budapesti evangélikus lelkész, a világegyház síkján *P. Békés Gellért* író, ny. teológiatanár beszélt. Mindketten az ökuménikus teológia nemzetközileg ismert szakértői.

ÖSSZEGEZÉS ÉS KIÉRTÉKELÉS

Az utolsó nap délutánján, fehérvasárnap előtti szombaton került sor egy ke-rekasztal-megbeszélésen és plenáris vitán a találkozó kiértékelésére. A résztvevők elfogadtak egy zárónyilatkozatot, amelyből az *Életünk* május-i száma több bekezdést közölt. „A találkozó főtanulása az volt, hogy népünk mai

KÖZLEMÉNY

AZ 56-OS NEMZETI KEGYHELYRŐL

A Budapesti Fővárosi Tanács és a Történelmi Igazságtétel Bizottsága megegyezett a rákoskeresztúri temető 300-as és 301-es parcellájának nemzeti kegyhellyé nyilvánításában. Ide kizárólag az 1956-os forradalom és szabadságharc hősi halottjait, kivézt mártírjait, valamint — elhunytuk után — a forradalmi tevékenységükért hosszú időre bebörtönzött személyeket, illetve a különböző szabadságharcos csoportok (Corvin-köziek, Práter utcaiak, Széna tériek stb.) külföldre menekült vezetőit temethetik.

A Történelmi Igazságtétel Bizottsága tisztelettel kéri az 56-os mártírok hozzátartozóit, hogy legkésőbb 1990. június 30-ig — illetve a külföldön élő magyarok esetében 1990. július 15-ig — szíveskedjenek levélben bejelenteni ezen parcellákba történő temetésekre, és az itt folyó exhumálási munkálatokra vonatkozó igényeiket az alábbi címen:

Történelmi Igazságtétel Bizottsága
Budapest, Pf. 33, H-1251.

L A P S Z É L R E

A budapesti Magyar Nemzet bukaresti tudósítója a minap bővebben foglalkozott a román Megmentési Front lapjának „Kisebbségi kérdés“ című cikkével. Olvasom a sorokat s nem akarok hinni a szememnek. Ha nem az erdélyi magyarság egzisztenciális létéről lenne szó, tréfának is tarthatnám a cikkíró, dr. Ion Coja, egyetemi tanár úr eszmefuttatását. Mutatóba a professzor úr néhány magvas megállapítása hű fordításban:

„Különbséget kell tenni a magyarok és székelyek között. Ez különben így volt 1919-ig. Ezt követően irredenta-stratégiai okokból a székelyeket magyaroknak nyilvánították, pedig mind történelmileg, mind tudatlag a magyar és székely két külön fajta. Ezt nem tudomásul venni: egyetlen a székelyek jogainak a lábbal tiprásával. (Sic!) Az erdélyi magyarok iskoláit el kell választani a székely iskoláktól. Az egyikben csak magyar, a másikban csak székely nyelven lehessen előadni. Ha megengedjük a székelyeknél a magyar nyelvű oktatást, ez a székelyek elmagyarosítási folyamatának a további fenntartását jelentené. A székelyek ezer évig ellenálltak a magyarosításnak... — Végre, valamiben mégiscsak egyetértünk. Mármint az „ezer évben“.

— síj —

nagy kérdéseiről hasonlóképpen gondolkodunk és hogy tanúságtételünk csak akkor lehet hiteles, valamint eredményes, ha mind az egyházi, mind a világi életben a Jézus Krisztusba vetett közös hitünk szerint egységesen lépünk fel” — olvashatjuk a zárónyilatkozatban. Tényleg a véleménykülönbségek felekezeti hovatartozástól függetlenül, inkább az alkat, a temperamentum és a mélyebb vagy felszínebb bibliai műveltség szerint alakultak ki. Úgy tűnik, azok a katolikus és protestáns értelmiségiek, akik a külföldi magyarság körében szolgálják az ökuménizmust, mintha már feloldották volna magukban a hagyományos katolikus-protestáns ellentéteket. Idézzük itt még a zárónyilatkozat következő követelését: „Keressék egyházaink az egységben és a jogos sokrétűségben a közös utakat a teljes Eukarisztia-Úrvacsora-közösség mielőbbi megteremtésére”.

A találkozó nagy rokonszenven kelteget a sokat üldözött, mégis a szelídséget hirdető *P. Bulányi György* piarista több munkatársával. Rá is gondolt a találkozó a zárónyilatkozat utolsó pontjában így: „Kérjük az egyházközösségeket, gyülekezeteket és kisközösségeket, hogy az egyházüldözés következtében elszigetelődött lelkipásztorokat, valamint közösségeket kiengesztelődve, testvériesen fogadják be. Tiszteletünket fejezzük ki a válságos időkben otthon keresztényi felelősséggel helytálló testvéreinknek”.

A találkozó külön levélben kérte az Európa Tanácsot a romániai magyar kisebbség jogainak a védelmére.

A befejező plénumon szólt fel *Joób Judit* zürichi egyetemista a találkozó rész vett kerekén 30 fiatal nevében. A programot túlszűfoltak, az előadásokat nehezen érthetőnek minősítette, kifogásolta a hosszú, esetenként önvillogtató felszólalásokat, és hiányolta a témák kis csoportos feldolgozását. A kritika találó, a szervezőknek meg kellene szívlelniük! A záróülés egyik fontos határozata ugyanis éppen az, hogy a három szervezet rendezze meg az 5. Magyar Ökuménikus Találkozót.

Minden hiányossága ellenére természetesen és jelentősnek kell minősítenünk a 4. Magyar Ökuménikus Találkozót és a három magyar keresztény értelmiségi szervezet több évtizedes együttműködését. Eddigi gyümölcsei között találjuk az ökuménikus találkozók megrendezésén kívül a keresztény jelző általános elfogadását a keresztény helyett, alapvető egyházi szövegeink egységesítésének kezdeményezését, a könyvkiadói és sajtómunka közös támogatását, konferenciái előadók és résztvevők már szokássá vált cseréjét és az ezek által a magyar értelmiség körében szövdött sok-sok testvéri szálát.

SEGÍTSÜK ERDÉLYT!

A Kirche in Not / Ostpriesterhilfe szervezet a romániai fordulat óta több ízben szállított gyógyszert, élelmiszert és magyar nyelvű vallásos irodalmat: bibliát, hittankönyveket, valamint oktató filmeket és vetítőgépeket Erdélybe. Az igényeket, sajnos, nem tudtuk kellő mértékben kiélegetni. További folyamatos segítségre van szükség.

Az adományokat egész Európából a következő csekk számlára kérjük befizetni: Kirche in Not — Ostpriesterhilfe Deutschland e.V. — Ungarnhilfe — Siebenbürgen. Postgiroamt München, Konto-Nr.: 3481-009, BLZ 700 100 80.

Az „Ungarnhilfe-Siebenbürgen“ megjelölés feltétlen szükséges, így nem lehet a befizetett összeget más célra felhasználni!

Német sajtóhangok a Kastli Magyar Gimnáziumról

Az Életünk áprilisi számában megkezdett „sajtóközvetések“ folytatása. Közreadja Szalay András igazgató.

Az „Amberger Volksblatt“ 1990. február 6-i száma ugyancsak az iskola jövőjét vitatja meg a járási főigazgató látogatása alkalmából, melyet a cikk alcíme találatlan kifejez: „A kastli vezetőség és a járási főigazgató, Dr. Wagner Hans elképzelései“: „Szalai igazgató szavai szerint a jövőben nincs kizárva, hogy magyarországi diákok is tanulnak majd és érettségiznek Kastlban, de már nem menekültek. Céljuk az, hogy alaposabban felkészüljenek a németországi egyetemi tanulmányokra. Az új gazdasági kapcsolatok létrejöttével minden diáknak közvetítő szerepe van Magyarország és az NSZK valamint Európa között. A Magyar Gimnázium diákjai két, három vagy több nyelvelvő nőnek fel, s ez olyan értéket jelent, amit fel sem lehet mérni. Dr. Wagner további tervek után érdeklődött a diákok iskolán kívüli tevékenységével kapcsolatban. Így került szóba a Magyar Gimnázium táncosportja is. Müller György, a csoport vezetője vázolta elképzeléseit a jövővel kapcsolatban. A Tinódi néptáncgyűttes házigazdaként egy folklórfesztivált szervez, amelyre az NSZK-ban élő magyar népművészeket meghívják. Ez lesz a harmadik ilyen jellegű rendezvény. Körülbelül 150 táncost, énekest, faragót, kerámikust és textilművészt várnak. A népművészeknek meglesz a lehetőségük, hogy munkadarabjaikat külön kiállítási termekben bemutassák. Hétről hétre új kiállítást nyitnak meg. Ily módon kérszítik fel a közönséget a legnagyobb eseményre, a gálabemutatóra, melyen kb 6 táncosport és különböző zenekarok vesznek részt.

A beszélgetést követően Dr. Wagner átadott egy szimbólikus »első ködarabot« a berlini falból az iskola igazgatójának, aki viszonzásul Dr. Wagnernek egy darab szögesdrótot ajándékozott a magyar határment vasfüggönyből egy igazoló dokumentum kíséretében.

A beszélgetést követően Dr. Wagner átadott egy szimbólikus »első ködarabot« a berlini falból az iskola igazgatójának, aki viszonzásul Dr. Wagnernek egy darab szögesdrótot ajándékozott a magyar határment vasfüggönyből egy igazoló dokumentum kíséretében.

A „Mittelbayerische Zeitung“ megemlékezik 1990. február 6-i számában a bajor miniszterelnök látogatásáról Ambergben, melyen iskolánk is képviseltette magát:

„Az európai Himnuszot »Freude schöner Götterfunken« énekelve fogadta a Magyar Gimnázium 'Panneurópa énekara' a bajor miniszterelnököt, akinek kocsija a Mária kórházból a »Drathammerschlößl« nevű szálloda elé gördült. Szalay igazgató átadott a miniszterelnöknek egy fotóalbumot a Magyar Gimnázium életéről és a 10. osztályos Csernus Tamás, valamint Fara Sándor egy általuk faragott képet (borpince jelenetét ábrázolt) adott át a 220 diák nevében Dr. Streibl miniszterelnöknek. Hargitay Kinga, egy ausztriai magyar diáklányunk és az Egyesült Államokból való Mayer Brian tanuló magyar népviseletben üdvözölték a miniszterelnököt, aki válaszbeszédében a Magyar Gimnáziumnak még szebb és jobb jövőt kívánt.“

*

Örülünk annak, hogy a fenti újságcikkek kiemelik iskolánk pozitív oldalait, annál is inkább, mivel a múltban nem mindig értékelték kellő módon a kastli Magyar Gimnázium munkáját.

Dr. Nyíri Sándor, a legfőbb ügyész helyettese március 29-én, az Országgházban tartott sajtótájékoztatón a Mindszenty per felülvizsgálásának jelen állásáról számolt be. A perről — mondotta — egyértelműen bebizonyosodott, hogy koncepció per volt: Rákosi és társai határozták meg célját és hozzá alkalmazták a kikényszerített vallomásokat. Jóllehet Rákosi utasította a nyomozó hatóságot, hogy ne alkalmazzanak fizikai erőszakot, azok nem tartották magukat ehhez az utasításhoz. A per felülvizsgálata során nagy segítséget nyújtott az esztergomi Prímási Levéltár és az Egyesült Államok levéltári anyaga — mondta a legfőbb ügyész.

KÖNYVESPOLC

JÓZSEF VARGA: SCHULDIGE NATION ODER VASALL WIDER WILLEN? Beiträge zur Zeitgeschichte Ungarns und des Donauraumes. II. Teil 1939—1949. Integratio, Wien 1989. 421 oldal.

A Bécsben élő Varga József terjedelmes német nyelvű munkában tett kísérletet arra, hogy Magyarország újkori történelmét a nyugati olvasóközönségnek bemutassa és a ma is jelentkező bel- és külpolitikai problémák eredetét megvilágítsa. Az 1987-ben megjelent első kötetben az 1918 és 1939 közötti korszakot tárgyalja, a nemrég kiadott második kötetben az 1939 és 1949 közötti évtizedre pillant vissza.

Művének a második része két nagy fejezetre oszlik. Az egyikben azokat a külpolitikai fejleményeket foglalja össze és magyarázza meg, amelyek lényegesen befolyásolták Magyarország részvételét a 2. világháborúban és a nemzeti szocialista Németországnak nyújtott segítséget, nemkülönben azokat az okokat, amelyek a magyar kormányokat a háborút követő években a Szovjetunióval való szoros együttműködésre, végül a teljes szovjet kiszolgáltatottságra kényszerítették. A szerző részletesen elemzi a nemzetközi megállapodásokat is, amelyek Magyarország sorsát hosszú időre meghatározták. A könyv második részében hiteles és árnyalt képet kapunk az 1945 utáni demokráta erők küzdelméről a parlamentáris rendszer és az állampolgári szabadság megőrzése érdekében, valamint azokról az okokról, amelyek a demokrácia bukásához és az önkényuralom győzelméhez vezettek.

Varga József arra a végső következtetésre jut — és ezzel adja meg a címben foglalt kérdésre a választ —, hogy Magyarország a tárgyalt időszakban, tehát a két háború közötti évtizedekben, a háború alatt és után nem rendelkezett teljes cselekvési szabadsággal, függetlenséggel és önállósággal. Nem tudván érdekeit kellően érvényesíteni, kisebb vagy nagyobb mértékben mindig valamelyik „rendteremtő“ hatalom kiszolgálójává vált, annak érdekeit kényszerülte védeni. Először Németország, utána a Szovjetunió politikája határozta meg a magyar állam sorsát. Hitler és a háború okozta, hogy a harmincas és negyvenes évek reformkezdeményezései megakadtak, Sztálin és a kommunizmus hűsította meg, hogy a demokratikus próbálkozások sikerrel végződjenek.

Borbándi Gyula

ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE

Az évenként megrendezésre kerülő hagyományos máriacelli zárandoklatunkat az idén a szokásosnál ünnepélyesebben akarjuk megtartani. A hazai ünnepségek után a külföldön is hozzá kell járulnunk ahhoz, hogy a hitnek és a hazának oltárán az életét feláldozó egyházfő, Mindszenty József megkapja azt a megbecsülést, amit az életében megvontak tőle, és ez a legmegfelelőbb módon Máriacellben történhetik. Erre a zárandoklatra nemcsak Ausztria, hanem Európa más országainak a híveit is várjuk. Különösen számítunk a hazáról jövő zárandokok részvételére. De kívánatos lenne, ha a tengerentúli magyarság is képviseltetné magát.

A zárandoklatot szeptember 15-én, szombaton és 16-án vasárnap tartjuk.

Programja a következő:

Szombaton, 17.30-kor bevonulás a bazilikába. 20 órakor gyertyás körmenet. Vasárnap, 10 órakor magyar nyelvű főpapi szentmise. 14 órakor búcsúajátosság.

Mint ahogy a nagyobb zárandoklatok idején Máriacellben nem könnyű a szálláskeresés, erről már jóelőre gondoskodjunk.

A KASTLI MAGYAR BENTLAKÁSOS GIMNÁZIUM

felvételt hirdet az 1990/91-es tanévre 5. osztálytól kezdődően.

Keresztény, magyar-, európai nevelés, 4 nyelv (magyar, német, angol, francia/latin) tökéletes elsajátítása, délutáni és esti stúdium szakfelügyelettel. Német érettségi bizonyítvány, computeroktatás, néptánc, faragás, vívás és sok más szellemi kincs vár új és igényes gimnazistáira. Jelentkezési határidő: 1990. jún. 30. Cím: Ungarisches Gymnasium, Klosterburg 2, D-8455 Kastl. ☎ (096 25) 80 90.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Az örök hazába költözött: **Farkas Margit**, életének 64. évében, március 18-án, hosszú szenvedés után. Temetése április 12-én vol. R.I.P.

Klagenfurt: **Kovács Margit**, 82 éves korában, szentségekkel megerősítve adta vissza nemes lelkét Teremtőjének. A magyarok egyik támogatójukat, a 3. világbeli éhezők pedig nagy segítőjüket vesztették el. Mai napig emlékeztetése az azok a bazárok Klagenfurtban — melyeket az éhezők javára hosszú éveken át szervezett. Missziók és az éhezők kapták a teljes bevételt. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Linzi: Április 14-én a Magyar Otthon kápolnájában megkeresztelték **Horváth Sebastian Zsoltot**, H. János és Sebők Judit fiát.

Március 31-én, a Neue Heimat-i templomban szentségi házasságot kötöttek **Számári Sándor** és **Márton Tünde**. A menyasszony által a közeli rokonság Erdély feléjtethetetlen püspökével, Márton Áronnal nőveli bennünk a megbecsülést irántuk, de egyben fokozott kötelességet is jelent számukra. Mindig méltóknak kell lenniük ahhoz az eszményhez, amelyre hitben és hazaszeretben példát mutattak ez a családtagos magyar főpásztor.

NÉMETORSZÁG

Köln: Keresztelés: **Harsányi Debóra**, **Harsányi Jennifer** és **Harsányi Constance**, április 6-án bensőséges keretek közt elnyerték a Szentkeresztiséget.

Bíró Cedrik Márton, április 14-én a nagyszombati szertartások keretében szülők, rokonok és a hívek sokasága jelenlétében elnyerte a Szentkeresztiséget. Nővekedjenek Isten és embertestvérek szeretetében.

München: Házasság: **Lapusan Horia Mircea** és **Antonie**, **Lucia Mária** ápr. 16-án a Damenstifttemplomban házasságot kötöttek.

A keresztiség szentségében részesültek: **Schwarzkopf Bettina**, **S. Ladislaus** és **Hele-**

ne lánya április 29-én a Damenstift templomban. — **Legyes Árpád Richard**, **L. Sándor** és **Katalin** fia és **Borbély Robert Christian**, **Kozák József** és **Borbély Ágnes** fia április 29-én ugyancsak a Damenstift templomban.

Halottaink: **Szluha Erzsébet**, életének 61. évében elhunyt. Temetése április 17-én az Ostfriedhofban volt. — **Eördögh Magdolna**, 71 éves korában elhunyt. Temetése április 23-án az Ostfriedhofban volt. — **Popovits Irén**, életének 80. évében április 26-án elhunyt. A Nordfriedhofban temették.

Marlkofenban május 27-én járult első szentaldozáshoz **Speckmaier Edina Kathrin**, **S. Leonhard** és **Országh Magdolna** lánya.

OLASZORSZÁG

Róma: április 8-án keresztelték meg **Margherita Anna Piroskát**, **Dr. Di Doménica** és **Arányi Annamária** első gyermekét. Isten áldása kísérje!

Lucca: **Ferro Giovanni** és **Törő Balogh Ilona**, február 17-én, **ezüstlakodalmuk** alkalmából a **San Concordio** templomban egyházi esküvőt tartottak.

SVÁJC

Keresztelés: Április 14-én, nagyszombat este, **Lausanne-ban**, a **Notre Dame** templomban, az ünnepi húsvéti-vigilii szertartások és szentmise keretében 9 keresztelés történt. A megkeresztelték között, akik Isten kegyelmi gyermekei és az Anyaszentegyház tagjai lettek, volt egy magyar, **Sinka Péter** iskolás, 4 társával együtt. Pétert a franciául nem értő kereszt szülőkre és a magyarországi rokonokra való tekintettel magyarul keresztelte a helybeli Magyar Kat. Misszió plébánosa. Örömteli, húsvéti ajándék ez elsősorban a már komolyabb iskolás Péternek, magyar papjának és a hozzátartozóknak. Hála a Feltámadottnak? Alleluja!

Ezüstmise Kaplonyban

Alföldi némaság. 1990. április 25-én délelőtt. Szerda. Közönséges munkanap. Kaplony. Ezeréves település az Ecsedi láp szélén. A Károlyi grófok ősi fészke és temetkezési helye. A falu szélén templom. 1080 óta. Hívogató harangja most felzúg és elűzi a lápi csendet. Erre a nép megbolydul, ünnepi díszbe öltözik és utcára lép. Ezüstmisére siet mindenki.

*Papok jönnek. Hangos tőlük a falusi ferences kolostor. Lehetnek vagy harminc-negyvenen. A hívek sokkal többen: 5—600-an. Hosszú távollét után sem felejtették el **Fehér Pistát**, a falu szülöttjét és a jó paptestvért, aki ezúttal Nyugat-Németországból tért haza, hogy most szeretivel és barátaival szülőföldjén hálálkodjék Istennek az elmúlt 25 év kegyelmeiért. Valamikor itt keresztelték, itt volt elsőáldozó és bérmálkozó. 25 évvel korábban itt primiciázott buzgóságáról híres hívő népe körében. Még a román kommunista diktatúra idején is 25 pap szolgálta ebből a közösségből egyházunk, népünk és nemzetünk ügyét. Közülük egy még a kínai misszióba is elkerült és itt püspök lett. A falu népe eddig egyetlen papszülöttjéről sem feledkezett meg. **Fehér Istvánról** sem. Most is buzgón imádkozik érte. Pedig már rég elkerült hazulról.*

*1955-ben az első között jelentkezett az éppen fogságából hazatérő **Márton Áron** felvételt hirdető és kilátástalan jövőt ígérő papnevelő intézetébe Gyulafehérvárról. Ekkor még ugyancsak süvített a szibériai szél a Kárpátok bércein. Pista azonban követte az Úr hívő szavát, ment, és 16 társával együtt **Márton Áron** kézföltétele által pap lett 1965. április 23-án a gyulafehérvári székesegyházban.*

Az állami hatóságok másfél éven át „felszentelt senki”-nek tekintették. Nem működhetett. Végre káplán lett Felsőbányán, plébános, később tb. esperes Aknasuhaton, Máramarosban, a Gutin lábánál, 1974-től Mezőteremen. 1982-ben lett szentszéki tanácsos.

*Két kispapot nevelt. Mindenütt hirdette az Igét. Szolgált, nem kímélve önmagát, míg csak le nem esett lábáról. 1984-től betegnyugdíjba kényszerült. Fiatalon. Nyugat-Németországban keresett gyógyulást. Alig lábadozott, máris jelentkezett. **Karl Braun eichstätti püspöktől** hittanári kinevezést kapott és a **Kastl-i Magyar Gimnáziumban** három éven át nevelte hitre, erkölcsre, becsületre a nagyvilág 13 országából érkező magyar fiatalságot.*

A Gondviselés többet kívánt tőle: áldozatot. Egészségi állapota tovább romlott és újra visszavonulásra kényszerült. Ma csendes imáival és szenvedéseivel teljesít szolgálatot.

*„Engem az Úr ragadott el magához” szállt az ének **Kaplonyban**, pappászentelésének 25. évfordulóján. „Ne csüggedj el, ha vések érnek” zengte az 1903-ban alakult helyi fúvószenekar. Mindenki ünnepelt. Az ezüstmisést köszöntötték: papok és hívek, kicsik és nagyok. Délután még labdarúgó mérkőzésre is sor került. A helyi csapat játszott a papság válogottjával.*

Az ezüstmise közben vidáman dalolta a szoltárossal: „Az Úr az én erőm és védőpajzsom, szívem benne bízott és segítséget kaptam, testem újjáéledt, szívöböl köszönöm neki” (Zs 28,7).

*Hívásunkra 1990. május 13-án Münchenbe és május 20-án Stuttgartba is ellátogatott. Betegsége miatt ülve vagy állva, de szilárd meggyőződéssel hirdette az oltártól: **Krisztus az emberi mérce. Hivatása és szolgálata előtt tisztelegünk, Krisztus előtt, akinek követésében jár. Nyugodni nem hagytuk. Imáját és áldását kértük: hívek és papok. Így köszöntöttük.***

Cserháti Ferenc (München)

Nyári szabadság Nyugat-Németországban!

Két árva iskolásnak augusztusban kétéhetes nyaralást biztosítok. Jelige: „Schwarzwald”.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK AUSZTRIÁBAN ÉS NÉMETORSZÁGBAN JÚNIUSBAN ÉS JÚLIUSBAN:

AUSZTRIA

Bécs: I. kerület, **Deutsch-Ordenskirche**, **Singerstr. 7**, minden vasárnap és ünnepnap 11 órai kezdettel.

Linzi: **Neue Heimat-templom**, **Am Steinbüchel 31**, minden vasárnap és ünnepnap 10.30 órai kezdettel, kivéve: minden 2. vasárnap a szentmise a **Kleinmünchen-i templomban** van 11.30 órai kezdettel.

Klagenfurt: június 3-án, 10 órakor az **Orsolyita templomban**.

Spittal/Drau: június 24-én, 11 órakor a **Máriakápolnában**.

Villach: június 24-én, 16 órakor, a **Ferencesek templomban**.

Salzburg június 17-én, 10.30 órakor, az **Orsolyita templomban**.

NÉMETORSZÁG

München minden vasárnap, 10.30 órakor, a **Damenstift templomban**, **Damenstiftstr. 1**, München 2.

Köln: minden vasárnap, azonkívül június 4-én, **Pünkösdférfőn**, 17 órakor a **St. Aposteln templomban** (**Neumarkt**).

Bonn: június 4-én, **Pünkösdférfőn**, továbbá 10-én és 24-én, 10 órakor, a **Jezsuiták kápolnájában**, **Lennestr. 5**.

Düsseldorf: június 3-án és 17-én, 11.15 órakor, a **Ferencesek kápolnájában**, **Immermannstr. 20**.

Wuppertal: június 14-én, csütörtökön, Úrnapján az ünnepi szentmise a **Köln-i dómnán** lesz, majd utána a nagy körmenet. A körmenetben résztvevőket megvendégljük a **Magyar Házban**. Július és augusztus hónapban nincs magyar szentmise.

Konstanz: június 3-án, 10 órakor, **Münster**, **Konrad-Kapelle**.

Ulm: június 24-én, az **alkalommal** 11 órakor, **St. Michael-Kirche**, **Wengengasse**.

Schwenningen: június 16-án, 17 órakor, **St. Franziskus-Kirche**.

Weingarten: június 10-én, 10 órakor, a **14 Nothelfer-Kapelle-ben**.

Stuttgart: június 3-án, (**Pünkösöd**), 11 órakor, és 17-én, 15 órakor, **püspöklátogatás**, **Haus St. Martinus**, **Olgastr. 93 A**.

Heilbronn: június 3-án, (**Pünkösöd**), 15 órakor, a **St. Peter u. Paul Kirche**.

Ludwigsburg: június 10-én, 9.30 órakor, **Schloßkirche**.

Böblingen: június 10-én, 15 órakor, **St. Bonifatius Kirche**.

Reutlingen: június 23-án, 19 órakor, **St. Andreas Kirche**.

Schwäbisch Gmünd: június 24-én, 9.15 órakor, **Leonhardskapelle**.

Eislingen: június 24-én, 11.30 órakor, **St. Elisabeth Altersheim**.

APRÓHIRDETÉSEK

Kiadó 1—2 Szobás lakásom garázzsal egy 58—68 év közötti férfinak teljes ellátással. Válaszokat „Lakás” jellegre kérek.

Üdülők figyelmébe! Kiadom 4 személy részére kényelmet biztosító üdülőt a **Tisza-partján**, **Tiszalökön** június közepétől augusztus 1-ig kéthetes turnusokba. Csónakhasználat biztosítva. Irányár: 500 DM 14 napra. Érdeklődni levélben: **Keresztes Károly**, H-4031 Debrecen, **Vincellér út 2, 6/49. Ungarn**.

Münchenben élő, 47/160/55 magyar állampolgárságú állatorvosnő 20 évi kis-és nagyállat-gyakorlattal keres álláslehetőséget, esetleg társként is. „Utolsó reményem” jellegre a kiadóba.

Balatonnál szállodatulajdonos lehet! 52 szobás, 3 csillagos szállodában, fedett uszodával, tekepályával, fogorvosi és fizioterápiás kezeléssel, két teniszpályával. Nyitás még ez évben. **Dr. Altmacht Ottó** elnök, ☎ 0036/84 31 350, vagy (07031) 80 51 99.

Festés-mázolás, tapétázást, antik bútor javítását, mint restaurátor vállalkozok. Telefon: (089) 49 23 17, **Murányi**. (München.)

Fiatal tanuló lány gyermekfelügyeletet, takarítást vállal. ☎ (089) 1 29 75 39. 13 órától. (München.)

A Balaton északi partján, nagyon hangulatos, szép régi ház (teljes komfort), nagy kerttel, csendes strand 10 percre — kiadó. **Albert Krätschell**, 1000 Berlin 30, **Regensburger Str. 7**. ☎ (030) 24 60 26.

Budapest, összkomfortos szép lakás, 10 percre a Parlamenttől, kiadó. Tel.: (030) 24 60 26. **Albert Krätschell**, 1000 Berlin 30, **Regensburger Str. 7**.

SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLAT, 1990. november 5—13-ig Frs 6200.— (Repülőút oda vissza, ***-os hotel, teljes ellátással, autóbusszkörutak, magyar nyelvű vezetés **Krisztus szülőhelyén**, **Érdeklődés: Ft. Molnár Ottó**, káplán, **Mission Catholique Hongr.** 42 Rue Albert Thomas, F-75010 Paris. Tel.: 42 08 61 70.

Keresek egy intelligens özevgyasszonyt 54—60 éves korig, aki hűséges élettársam, feleségem lenne. Aki szintén magányosan él és megosztanám velem az élet minden örömet, gondját, bűnját-bajját. Aki miatt feladnám a magányt és özevgyességem. Jelige: „Cserfaerdő újra zöldül”.

NSZK-ban élő, egyedülálló, 58 éves özevgyember keresi szolid, független hölgy ismeretséget, szimpátia esetén házasság céljából. Jelige: „Alföld”.

Kultúrát, jómegjelenésű, 62 éves, francia-svájci özevgy, hozzáillő, komoly férfi ismeretséget keresi. Jelige: „Jobb kettesben”.

Stuttgart környéki, 34 éves nő, 8 éves kislfiával baráti társaságot keres közös programok eltöltéséhez. „Értelemes, vidám emberek levelét várjuk” jellegre a kiadóba.

NYÁRI CSERKÉSZ TÁBOR

A Magyar Cserkészszövetség európai kerülete július 25-től augusztus 4-ig rendezti meg jubileumi nagytáborát.

Ez alkalommal emlékeznek meg a magyar cserkész fennállásának 80. évfordulójáról, valamint **Mátyás király** halálának 500. évfordulójáról. A tábor kerettörténete: **Mátyás király** udvara.

Jelentkezés: Olyan városokból, ahol magyar cserkészcsapatok működnek, csak az ottani csapatunk keresztül. Szórványok egyenesen a táborparancsnoknál jelentkezhetnek: **Köhler László**, 8000 München 80, **Bülowstr. 32**, ☎ (089) 98 73 37. **Jelentkezési határidő: 1990. július 10.**

ERDÉLYI SEGÉLYÚT Róverok, csapatparancsnokok figyelem!

Róverok segítségével indítjuk kerületünk első cserkészsegélyakcióját: 1990. június 10 (hétfőtől) — június 15 (péntekig). Keresünk:

- 5—6 vállalkozó szellemű róvert;
- kisbuszt, kisteherautót;
- adományokat (pénz, könyvek, fénymásoló papír, stb.)

Jelentkezni lehet: **Gémes Palina**, **Igersheimer Str. 14**, 6990 **Bad Merxheim**. Telefon: (079 31) 43 608.

ART DÉMENAGEMENTS S. A. Szállítási vállalat.

Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúltra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Magyarországra is szállítunk! Az összes keleti és nyugati államokba oda - vissza szállítunk.

Magyarországi képviselőnk: **Trans COOP**, **Honvéd utca 28**

H-7400 Kaposvár ☎ 0036 (82) 13 - 877.

Magyaroknak kedvezmény! **ART Déménagements S. A.**

2 rte du Grand Lancy
CH - 1211 Genève 26

Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)

Privát cím: Keresztes László
58 rte de Vervier
CH - 1227 Carouge, GE

Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után.

JOGOSÍTVÁNY! TANFOLYAM ÉS VIZSGA MAGYARUL.

Gyors, alapos, eredményes! Oktató: **Farkas Béla**. Cím: **Fahrschule Schechinger**, **Lindwurmstr. 60**, 8000 München 2. ☎ 77 66 82, 15.00—19.00 óráig.

DÍOSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. **Daimlerstr. 249**, **D-4040 Neuss**. Telefon: (021 01) 54 13 17.

Fordítóirodánk törvényeszkileg hiteles, elismert fordításokat vállal magyar, román és jugoszláv nyelvekből németre. Kedvező árunk mellett vegye igénybe különleges árajánlatunkat: hivatalos magyar kivonatokat (születési, házassági, halotti stb.), gk. vezetői engedély egységesen 30.— DM bruttó + postaköltség.

DOLMETSCHERBÜRO
Gereonskloster 20, 5000 Köln 1.
☎ 02 21 / 13 66 66 és 022 71 / 6 38 01

„SYMPATHIE Partnervermittlung“
Első kölni házasságközvetítő és ismerkedési iroda, nem csak NSZK-ban élő magyaroknak. Hölgyek és férfiak bátran és örömmel 20-tól 85 éves korig, szeretettel és türelemmel, szívvél és értelemmel rajtunk keresztül társat kereshetnek. Ki szeretne így társat találni? Kérem, kérjen tőlünk felvilágosítást.

Im Faldergarten 26, 5000 Köln 50,
Telefon: 0049 (0)22 36 / 6 88 77.

IMPERIAL PANZIÓ — Budaörs, **Rezeda utca 23**. Postacím: **H-2040 Budaörs**, **Pf. 82**. Mindig szívesen látjuk **Budapest** közelében. Kétágyas szobák tusolóval, toalettal, — kivánság szerint reggelivel. Legyen a vendégünk!

Szoba Londonban, olcsón reggelivel vagy anélkül, úgyszintén két hálószobás nyaraló kiadó egész éven át az eszezi tengerparton. „Anglia” jellegre a kiadóhivatalba.

Jó megjelenésű, fiatalos, szép otthonnal rendelkező, 59 éves minisztériumi tisztviselő keres jó megjelenésű, jó alakú hölgyet 55 éves korig, tartós kapcsolat céljából. Fényképes levelét „Hollandia” jellegre várom a kiadóba.

Mielőtt valahol pénzt befektetne,

investáljon először egy objektív, szakszerű és diszkrét tanácsadásba!!!

- * Hogyan tudnám céltudatosan a vagyonomat felépíteni?
- * Nehezen megdolgozott pénzéért 15%-os évi kamat.
- * Szeretne aranyat legalísiman 30%-kal olcsóbban vásárolni?
- * Házépítés? De hogyan?

Irodánk segít problémáinak megoldásában! Hívjon fel bennünket!

KONRÁD, ☎ (052 41) 5 90 31
10.00—12.00 és 14.00—16.00 óra között.

Fényképes magyar levelezési társaság keres korhatár nélküli tagokat házasság, társasutazás céljából. Kérem írjon az alábbi címre és kérjen részletes felvilágosítást. Dobor Etelka, Frejs väg 10, S-145 71 Norsborg.

HARGITA PANZIO

BÉCSBEN a Mariahilferstr.-Andreasgasse sarkán. Székely faragott bútor berendezéssel várja Önt egy családi hangulat. Szobafoglalás telefonon: 0043/222/96 19 28 és 932 85 64. A-1070 Wien Andreasgasse 1/8.

REMEK KLIMÁN OLCSON ÉLNI! Végleges lakásnak vagy nyaralónak használható tágas öröklakások és exkluzív villák eladók Costa Doradán, közvetlen a spanyol tengerparton kialakuló magyar településen. Vételár 80—300 ezer Sfr, részletfizetési lehetőség spanyol bankon keresztül biztosított. Tel.: Svájc, (041) 99 26 10 és (061) 61 05 55. Levélcím: B. Szabó, St. Jakobstr. 2, CH-4132 Muttenz, Schweiz.

ÉRTEKES AJÁNDÉK!

Padányi Viktor:
Történelmi tanulmányok 12.— \$
Májusi fagy 10.— \$
A nagy tragédia I-II. szintézis 22.— \$
dr. Szilvay Gyula: A magyar és testvéreinek östörténete 12.50 \$
Ferdinandy Mihály: Ellenszegülők (Apám és 3 nemzedéke) 14.— \$
Fábián József: Budapest a Duna gyöngye 9.— \$
Baráthosy—Balogh Benedek: Sumérok—Szittyák—Óstúranok 8.— \$
Füry Lajos: A bécsi színjáték történelmi regény trilogia 22.— \$
Sziáryai Zoltán: Még ég a láng — korrajz 12.— \$
Nyíró József: Néma küzdelem 16.— \$
Megrendelhetők: **DR. FABÓ LÁSZLÓ**
22 Hancock Str., San Francisco, CA 94114, USA.

RÁTH MÁRTA, hitese fordító és tolmács, magyar-német és német-magyar fordításokat vállal.
St.-Veit-Str. 6, 8000 München 80,
Telefon: (0 89) 4 36 23 50.

DICSŐSÉG

ROMÁNIA MAGYAR HŐSEINEK!
„Forradalom előben” — Románia 1989 december. Videofilm, 69.— DM + portó.
ADÁMFILM-Video, Pf. 29, D-5100 Aachen
Több mint 100 magyar filmvideo!
Telefon: (02 41) 17 33 55.

Akar Ön 20.000.— DM kezdőtőkével ca. 805.000 DM-át nyolc év után, vagy 2.600.— DM kezdőtőkével ca. 778.000 DM-át 21 év után kézhezkapni, vagy tőketörlesztés nélkül építkezni, vagy bármilyen kölcsön s pénzügyletekkel kapcsolatos díjmentes tájékoztatásban s ugyancsak díjmentes ügyletle-bonyolításban részesülni? Forduljon bizalommal Pontai Bélához, az OVB bonni munkatársához. Lübener Weg 3, 5300 Bonn 1.

MAGYAR FILMVIDEO-KAZETTÁK kölcsönözése nagy választékban és kedvező áron! János Éva, 8000 München 80, Pariser Str. 36. ☎ (0 89) 4 47 12 49 (este).

Dr. med. Mayer Zoltán György német és magyar jogi és gazdasági hitese, angol, holland, francia, olasz, román könyvfördítő. 6600 Saarbrücken 3, Graf-Stauffenberg-Str. 59. Telefon: (0681) 81 62 32

BÉLYEGGYŰJTŐK!

Minden magyar bélyeget hiányjegyék alapján szállítunk!
— Kérje ajánlatunkat! —
Specialitások: Levelek - Ritkaságok.
- Zeppelinrepülések - Tévényomatok.
- Különlegességek állandó vétele és eladása.

Kérje díjtalan készletjegyünkünket.
TALAS & PARTNER AG
Rosenbergstr. 70, CH-9001 St. Gallen

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944—1975). — 300 oldal, vászonkötésben \$ 10.— DM 20.—
Mindszenty Okmánytár: Mindszenty harca. 320 old. \$ 8.— DM 15.—
Mindszenty József: Esztergom a Primások városa. 135 oldal. \$ 8.— DM 15.—
Vecsey József: Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára. 255 oldal. \$ 8.— DM 15.—
Mindszenty Dokumentation: Ungarns Kirche im Kampf (II). 335 oldal. \$ 8.— DM 15.—
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. \$ 4.— DM 6.—
Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonkötésben \$ 10.— DM 20.—
Szállítással + portóköltés.

Megrendelhető:
az **ÉLETÜNK** kiadóhivatalánál
Oberföhringer Str. 40
D-8000 München 81 W. Germany

M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung KÖNYV ÉS HANGLEMEZ Sfr.
Dümmerth: Az Anjou-ház nyomában 23.—
A tatárjárás emlékezete 39.—
Király Ilona: Árpád-házi Szt. Margit és a sziget 46.—
Hofer T., Fél E.: A magyar nép művészete (Nagy album sok képpel) 145.—
Szołcsway: Erdélyi utakon, I., II., III. kötet. (Album sok színes képpel) 425.—
Magnusson: Ásóval a Biblia nyomában (képekkel) 47.—
Huxley: Pont és ellenpont 21.—
Harsányi Zsolt: Magyar rapszódia 69.—
Cserei M.: Erdély története (1661—1771) 99.—
Fügedi E.: Kolduló barátok, polgárok, nemesek 27.—
Remarque: A diadali árnyékában 37.—
W. Schellenberg emlékiratai 45.—
Roth J.: A Radetzky induló és A kapucinus kriptá 20.—
Studinka L.: Egy marék vadászemlék 22.—
Ordas: Az aradi tizenhárom 25.—
Mitchell: Elfújta a szél, I.—II. köt. 80.—
és még sok ezer könyv és hanglemez kapható * Kérje katalógusainkat!
Antikvár és nyugati könyvek is kaphatók!
M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung
Teichweg 16, CH-4142Münchenstein-Schw.
☎ 061/46 59 02 Külföldről: 0041/61 46 59 02

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az **ÉLETÜNK** előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, 3-7516 Huntview Dr. NW. Calgary, Alta. T2K 5E4, Canada.
A címére küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe, küldeni a csekkeket. Itt egyenkénti beváltásnál a 30 DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 13.— US \$ + 10.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből küldjük.

PÜNKÖSDI KÖNYVAJÁNLATUNK!

BIBLIA, Ó- és Újszövetség	DM 48.—
BLASKÓ: Történetek egy legendás kislányról	15.50
BLAZOVICH: Európa védőszentje, Szent Benedek	5.80
BULÁNYI: Keressétek az Isten Országát!	13.40
DOMOKOS PÁL: Márton Áron, Erdély püspöke	22.80
FÉLBEMARADT REFORMKOR. Keresztény humanista mozgalmak	45.—
FÖLDINDULÁS MAGYARORSZÁGON? A 31. Pax Romana Kongresszus	13.20
HAAG: Bibliai lexikon	62.40
KESZEI: Angyal merénylet. Versek	18.50
KÉPES BIBLIA, 2 kötetben	82.80
KÖLLEY: Értetek és miattatok	11.90
MECS: Arany gyapjú. Válogatott versek	21.60
MINDSZENTY: Emlékirataim	24.—
PÉCSI: Kules a muzsikához. Segédkönyv a lemezsorozathoz	9.60
SAKOLCZAY: Péter Bulányi	12.—
SZOLNOKY: Apur püspök élete és vértanúsága	12.—
UJ KATEKIZMUS. (A híres „holland katekizmus” magyarul)	24.—

A hazai és külföldi katolikus kladványokat a leggyorsabban szállítja számlával a **Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösség**, német rövidítéssel KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. ☎ (0 89) 8 11 14 24. Kérje új árjegyzékünket, és rendeljen kedve szerint! — Tisztelettel várjuk megrendelését.

É L E T Ü N K

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Oberföhringer Str. 40
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 9 82 80 52
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge.
Oberföhringer Str. 40
8000 München 81
Telefon: (0 89) 9 82 80 52
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 20.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 30.—
ELŐFIZETÉS:
Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 20.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlról légitáppal DM 30.—
Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.
Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 — BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 — BLZ 700 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.
Erscheint 11mal im Jahr.
Druck: Danubia Druckerei GmbH.
Ferchenbachstr. 88 — 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei. — A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontonkra, hanem postacsekkontókra kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto, Postgiroamt München, Konto-Nr. 606 50 — 803.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1986. november 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű) DM 5.—
Jelleg portóval DM 5.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 8.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 16.—
Keretben megkezdett 5 cm-enként DM 10.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásután háromszori hirdetés esetén 10% kedvezmény.
Egymásután hatszori hirdetés esetén 20% kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25% kedvezmény.
Hirdetéseik határideje minden hónap 15-e befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.
Hivatalos órák a hirdetésekkel kapcsolatban: hétfőtől—péntekig, 10.00—15.00 óra között. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ezidőben érdeklődjenek telefonon.

FÉLBEMARADT REFORMKOR

címmel tanulmánykötet jelent meg 20 koronatanú 38 forrás értékű tanulmányával. A 424 oldalas könyv az 1930-1949 közötti évek keresztény humanista ihletésű szellemi, társadalmi és politikai kezdeményezéseinek hiteles történetét tárgyalja. A könyvben Barankovics István, Kerkai Jenő, Kovrig Béla, Közi Horváth József, Vida István, Vörös Vince és sok más jelentős szerző lép az olvasó elé. Megrendelhető az ÉLETÜNK címen: Ára: 45.— DM + postaköltség.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer —
Kreitmayrstr. 26 - 8000 München 2
Telefon: (0 89) 1 29 63 93 és 4 30 44 98
NYITVATARTÁSI IDŐ:
csütörtökön és pénteken 8.30—18.00 óráig,
szombaton 9.00—13.00 óráig.

Somlói juhfark	8.90
Balaton olaszrizling 1 liter	5.70
Balaton kékfrankos 1 liter	5.70
Debrői hárslevelű	6.80
Badaacsonyi kéknyelű	7.20
Badaacsonyi szürkebarát	7.30
Soproni kékfrankos	6.80
Villányi burgundi	7.30
Csopaki rizling	6.80
Zöldszilváni	7.30
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji szamorodni	12.50
Vilmos körtepalinka	24.50
Kecskeméti barackpalinka	27.—
Cseresznyealinka	24.50
Kosher szilvapalinka	32.—
Beverage Bitters (Unicum) 0.5 liter	16.—
Pick szalámi 1 kg	27.—
Csabai 1 kg	25.—
Gyulai 1 kg	23.—
Házi kolbász 1 kg	19.—
Dísnósaajt 1 kg	12.50
Véres-májás hurka 1 kg	12.50
Tarhonya, kockatészta ½ kg	3.80
Paprika káposztával 0.7 liter	4.90
Paprika káposztával 2 liter	10.50

MAGYAR BOROК, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat.
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0 911) 35 79 21
Virchowstr. 45. D-8500 Nürnberg 10

„INSTITUT MADELEINE”

Ön talán nem magányos, de ismerősei között bizonyára akad, aki az. Kérjük, adja át címünket bizalommal! Társkeresés, házasság — teljes diszkrécióval! — Kérje díjtalan tájékoztatónkat! Grünwalder Str. 22, D-8000 München 90. ☎ (0 89) 69 58 88.

RUPP LÁSZLÓ hitese törvényes fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Goethestr. 32, 8000 München 2.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉERT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL.

Janos Toth

Janos Toth

Öreg ékszerek, ezüst használati tárgyak, komplett evőeszközök, tálca a K.u.K. időből nagy választékban.

VÉTEL & ELADÁS!

Ludwig-Thoma-Str. 13
8183 ROTTACH-EGERN
Tel. 0 80 22/5441

AZ IKKA AJÁNDÉKAUTÓK MAGYARORSZÁGRA OLCSÓBBAK!

Lada 1300	6.720.— DM	Lada 1300 combi	7.380.— DM
Lada Samara	7.510.— DM	Lada 1500	8.170.— DM
Moszkvics 21412	7.590.— DM	Volga 2410	9.610.— DM
Ford Fiesta C. 1.1	18.800.— DM	ugyanaz 5 ajtós	19.800.— DM
Ford Sierra 75/5	25.500.— DM	ugyanaz 5 ajtós	25.700.— DM

Polski Fiat, Wartburg, Dacia, Trabant gépkocsikra, valamint további Ford 3 és 5 ajtós modellekre kérje részletes árjegyzékünket.

- Ugyancsak háztartási gépek, színes tévék és videók nagy választékban.
- Az IKKA ajándékautók továbbra is vám- és adómentesek!
- A fenti árakhoz se vámot, se adót nem kell fizetni!

Kérje részletes tájékoztatónkat! Postafordultával megküldjük!
Befizetések: M A G N U S GmbH „IKKA - Sonderkonto”
Bad Vilbeler Volksbank, Konto - Nr. 10 4419 324, BLZ 518 613 25.

MAGNUS GmbH
6072 Dreieich - Offenthal
Postfach: 60 11 02
Telefon: (060 74) 6 70 66
TELEFAX: 060 74 - 670 69